

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

¹ Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch puntuquitztan jalla tužučha. Jesucristučha Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

² Tuqui timpuqui tsjii Yooz cunquitztan chiiñi profeta želatčha, Isaías cjita. Nii profetaqui cijirchičha tii takunaca:

“Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuchanžcaquičha, tjappacha tjaczna. ³ Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquičha, tuž cjican:

‘Tsjii chawc jiliriQUI tjonaquičha. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančhuca kuznaca zuma tjaczna. Ančhuca kamañanacaqui zuma lijitumapanž cjee’”.

Nuž cjirchičha Isaías cjita žoñiqui.

⁴ Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquichičha. Nižaza žoñinaca bautissičha. Nižaza paljaychičha, tuž cjican:

—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasačha.

⁵ Tama žoñinaca Juanžquin ojkchičha, Judea cjita yokquitztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquitztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquitztan “ujchizpančha” cjican kuzquiz zint'ičhaja, jalla niiqui bautistatačha Jordán cjita puj kjazquiz.

⁶ Juanž zquitiqui camello chomquitztan watstatačha. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztačha.

Niiž čhjeriqui tižtatačha: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii lujlňitačha. ⁷ Juanqui ojklaycan žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjiiqui wejt wirquin tjončha. Jalla niičha wejtquitztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkzinimi. Inakaztčha wejrqui. ⁸ Kjaztankal bautisučha. Nii tjonñi jilirizti Espíritu Santužtan bautisaquičha.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

⁹ Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquitztan ojkchičha. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinci Quintačha. Jesusaqui Juanžquin ojkchičha, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautissičha. ¹⁰ Jesusaqui kjazquitztan ulancan arajpacha cjetzi cherchičha, nii orapacha. Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chijiwžquiňi cherzičha. Niiž juntuňpacha irantižquichičha. ¹¹ Nekztan arajpachquitztan tsji jora paljayžquiňi nonzičha, tuž cjican:

—Amčha wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen ancha cuntintutčha wejrtqui.

JESUSIZTAN DIABLUTZTAN

¹² Nekztanaqui Espíritu Santuqui ch'ehti yokquin Jesusa ojklayskatchičha. ¹³ Jalla nicjuž pusi tunc tjuňi kamchičha Jesusaqui. Nekzioui q'uit animalanaca zakaz želatčha. Jazioui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonzičha; ujquiz tjojtskatz pecatčha. Pusi tunc tjuňi ujquiz tjojtskatz yanznatčha. Nekztan

Yooz anjilanacaqui tjontjonžquiñitačha Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

¹⁴ Wiruñaqui Juanqui carsilquiz chawjctatačha. Nekztan Jesusaqui Galilea cjita yokquin ojkchičha. Nii yokquin Yooz liwriiñi taku paljaychičha, jaknužt žoñinaca Yooz wajtchiz žoñi cjissaja, nii. ¹⁵ Tuž cjican, paljaychičha:

—Tii tempumiž otčha. Anzpacha žoñinacaqui Yooz wajtchiz žoñi cjesačha. Kuznaca campiya, “ujchizpančha”, cjican. Nekztan tii liwriiñi takuž tjapa kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANÑI ZOÑI KJAWZTA

¹⁶ Tsjii pajk kota želatčha, Galilea cjita. Jesusaqui kot ataran ojklaycan pucultan jilazullca cherchičha; Simón, nižaza Andrés cjitatačha. Ninacatačha ch'iz tanñinacaqui. Nii ora ch'iz tanz kjazquiz tjojtnatčha. ¹⁷ Nekztan Jesusaqui ninacquiz cjichičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, wejttan chicaž ojklayniž cjee. Anzioui ch'iz tanz langzzizza. Pero wejrqui ančhucaquiz yekja langzquin utznačha, Yooztajapa žoñinaca kjawzqui, nii.

¹⁸ Nekztanaqui nii orapacha ninacaqui ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklayni cjissičha.

¹⁹ Jesusaqui tsjii koloculla nawjcjapa ojkžcu, tsjii pucultan žoñinaca cherchizakazza; Jacobo, nižaza Juan cjitatačha. Ninacž ejpqui Zebedeo cjitatačha. Nii pucultan žoñinaca warcuquiz želatčha, ch'iz tanz azquichcan. ²⁰ Jaziqui Jesusaqui ninaca kjawzičha, niižtan chica ojklayni

cjisjapa. Ninacž ejp warcuquiz želatčha, piyunanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp ecchičha, Jesusižtan ojklayzjapa.

ZAJRAZ TANTA ZOÑI

²¹ Nekztanaqui jeejz tjuñi Capernaum cjeta watja luzzičha Jesusižtan ninacžtan. Nekziqui judío žoñinacž ajcz kjuyquiz luzzičha. Nekztan Jesusaqui tjaajinchichičha. ²² Chawc jiliri irata tjaajnatčha, zuma zizñi. Judiuž lii tjaajiñinacažtakaz ana nuž tjaajnatčha. Jesusiž tjaajintiquiztan žoñinacaquispantichičha:

—¡Ancha cuzala! —cjican.

²³ Nii ajcz kjuyquizpacha tsjii zajraž tanta žoñi želatčha. Nii žoñioui kjawchičha, tuž cjican:

²⁴ —Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimla. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jazioui am pajučha. Zuma Yooz Zoñimla. —Nuž cjican, kjawchičha.

²⁵ Nekztan Jesusaqui zajrižquiz ujzičha, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! Tii žoñžquiztan ulna.

²⁶ Nekztan zajraqui nii tanta žoñi chekjinskatzcu, nižaza altu tawkžtan kjawžcu, ulanchičha. ²⁷ Nižta cheržcu, žoñinacaqui ancha tsucchičha. Ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Chjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaajinla. Walja azziz tawkchizla. Tii žoñioui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiiz taku cazla. —Nuž ispan-tichi parlassičha.

²⁸ Oralla Jesusiž paataqui mazmaztatačha tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUZ AJMUZ MAA

²⁹ Nekztanaqui ajcz kjuyquitzan ulanžcu, Jesusaqui Simón, nižaza Andrés, jalla ninacž kjuyquiz luzzičha, Jacobžtan Juanžtan, nuž. ³⁰ Simónž ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatčha. Tjapa curpu walja kjakatčha. Jazioui Jesusižquiz mazzičha. ³¹ Jesusaqui macjatžcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchičha. Nekztanaqui naaža kjakñi cona zarakchičha. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinčha.

ANCHA ZOÑINACA CHJETINTA

³² Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami, nižaza zatraž tanta žoñinacami zjiictatačha. ³³ Nižaza Jesusaž alu-jita kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajczičha. ³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tjapaman laa žoñi čhjetinchičha. Zoñinacžquitzan muzpa za-jranaca chjatkatchičha. Zajranacaqui Jesusa pa-jchičha; pero Jesusaqui ana chiikatchičha.

YOOZ TAKU PARLITA

³⁵ Jakawenz tažuqui ima kjanžcan Jesusaqui žaazičha, iya zumchi zumchi cjican. Wajtquitztan ulanžcu, ana žoñž žejlz yokquin ojkchičha, Yooz Ejpžtan parli. ³⁶ Wiruñaqui Simonaqui niiž maz-inacžtan Jesusa kjuri ojkchičha. ³⁷ Jesusižquiz zalžcu cjichičha:

—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewcža.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichičha, tuž cjican:

—Nacjuñž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljatzquitztančha wejrqui. Jalla nijapa tii muntuquiz tjonchinčha.

39 Nekztanaqui Galilea yokaran ojklaychičha, ajcz kjuyanacquin Yooz taku paljaycan, nižaza zajranaca chjatkatcan.

MOJKCHI JANCHICHIZ ZOÑI

40 Tsjii mojkchi janchichiz zoñi želatčha. Niíqui Jesusižquiz tjonchičha. Quillžcu, rocchičha, tuž cjican:

—Wejr čhjetinzim pecčhaj niíqui, wejr čhjetinzim atčha amqui.

41 Nekztan Jesusaqui nii zoñi okžcu, niížquiz lanzičha, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.

42 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii zoñiqui žejtchi cjissičha, mojkchi janchi laa cjitiquiztan. **43-44** Nekztanaqui Jesusaqui nii zoñžquiz iwjt'ichičha, tuž cjican:

—Jaziqui tii čhjul am chiichiijay! Anačha jecžquizimi chiichiizqui. Timpluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquičha. Jalla nižtiquiztan zoñinaca am žejtchi zizaquičha. Jazic oka amqui.
—Nuž mantichičha Jesusaqui.

45 Nekztan nii žejtchi zoñiqui tjapa kjutni ojklaychičha, nii žejtta quintu parlican. Tjapa zoñinacžquin nii quint'ichičha. Jalla nekztanaqui tjapa zoñinacaqui Jesusižtan zalz pecatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi wajtquizimi luzi

atchičha, žoñiž zizan. Ana žoñiž žejlz yokuň ojklay-chičha. Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui niižquin tjonñitačha.

2

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

1-2 Tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpchičha, persun kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajczičha, kjuya chjjpscama. Nižaza anatačha campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinacžquiz Jesusaqui Yooz taku tjaajinchičha. **3** Nuž tjaajnan, pakpaltan žoñinaca tjonchičha, tsjii zuch žoñi kuzi. **4** Muzpa žoñi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchičha. Nekztanaqui tsewctan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoñi kjuylchuc chijunžquichičha, niiž tjaajz zquitquizioui. **5** Ninacaqui Jesucristužquin tjapa kuztan tjonchičha. Nii nayžcu, Jesusaqui zuch žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntačha.

6-7 Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatčha, judiuž lii tjaajiñi žoñinaca. Ninacaqui kuzquiz pinsatčha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tioui nižta chiijo? Anawali-pančha tiüz takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pinsichičha lii tjaajiñi žoñinacaqui.

8 Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizzičha. Nekztan ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhuca kuz nižta pinsejo?

9 Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch

žoñžquiz chiižinsjo, "Am ujnacami pertunta", ¿cjis pjasila cjesaya? už "Tsijtsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka", ¿nuž chiiz pjasila cjesaj? **10** Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha wejrqui. Tii muntuquiz jiliritčha, ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhucqui tiiž chera.

Nekztanaqui zuch žoñžquiz cjichičha:

11 —Amquiz cjiwčha, tsijtsna. Am tjajz zquiti-naca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chi-ichičha Jesusaqui.

12 Nekztanaqui nii zuch žoñiqui tsijtsičha. Tjajz zquiti aptichičha. Liwj tjappachaž cheran, ulanchičha. Jalla nižta cheržcu tjapa žoñinacaqui walja ispantichi quirchičha, tuž cjican:

—Tižta wira ana cheriñčha.

Nekztanaqui Yoozquin honora waytichičha.

LEVI CJITA ZOÑI

13 Nekztanaqui Jesusaqui wajtquitztan ulanžcu, pajk kot ataran wilta ojklayatčha. Nuž ojklayan, žoñinacaqui niižquin macjatžquichičha. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajinchičha. **14** Wiruñaqui nawjcjapa ojkchičha. Jiczquiz ojkcan, Leví cjita žoñi cherchičha, aduanž kjuyquiz julznan. Levíž ejpqui Alfeo cjtatačha. Jesusaqui niižquiz paljay-chičha, tuž cjican:

—Wejttan chica ojklayňim cjequičha.

Nekztan tsijtscu, Jesusižtan ojkchičha Leviqui.

15 Nižaza Leviž kjuya luli ojkchičha. Nicju Jesusižtan niiž tjaajintanacžtan nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan nekzizakaz lulatčha. Muzpa žoñinacaqui Jesusižquin apzitačha. **16** Tsjii kjažt judiuž

lii tjaajiñi žoñinaca zakaz želatčha, fariseož partinacami. Jaziqui Jesusižtan anazum žoñinacžtan juntu lulan, naychičha. Nekztan pewczičha niiz tjaajinta žoñinacžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoñinacžtan luljo?

¹⁷ Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Zuma žejtchinacaqui anaž kullni pecasačha. Laa žoñinacaž kullnič pecčha. Wejrqui “Zumal kamucha” cjiñi žoñinacžquizioui ana kjawzni tjonchinčha. Antiz “ujchizpančha” cjiñi žoñinacžquiz kjawzni tjonchinčha.

AYUNAS PUNTU

¹⁸ Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti žoñinacžtan, jalla ninacaqui ayunasñipantačha. Jaziqui žoñinacaqui Jesusižquiz pewczni tjonchičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasñejo? Amiž tjaajintanacazti ana ayunasñipanla.

¹⁹ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Zalz pjijstiquiz impittaž cjenaquei, ¿kjažt ayunasasajo? Zalsni žoñžtan pjijstaž paačha. Zalsni žoñi želanpacha, anaž ayunasasačha. ²⁰ Tii jarquin nii zalsni žoñiž kjantaž cjequičha. Nekztanz ayunasasačha.

²¹ Jesusaqui tii takuzakaz chiichičha:

—Anaž jakziltami zijzi zquitquizioui ew rimintižtan rimintasačha. Nižta rimintasaž niiqui,

zizzi zquiti juc'anti wjajrskatasačha. Ewqui zi-jziquiztan jaljiznasačha. Nekztan juc'antiž tsjelanznasačha. ²² Nižaza anaž jakziltami zizzi zkiz luusquiz ew vino alznasačha. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasačha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha pertisnasačha. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasačha. –Nuž cjichičha Jesusaqui.

JEEJZ TJUÑI QUINTU

²³ Nekztanaqui tsjii jeejz tjuñi Jesusaqui tiric zkäl taypiran okatčha tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkcan tjaajinta žoñinacaqui tiric oza kja-jpchičha. ²⁴ Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:

–Cherzna. ¿Kjažtiquiztan nižta paajo? Jeejz tjuñquizi qui nižta anapančha paazqui. Učhum lii quintrala, ¿ana jaa?

²⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:
 –Ančhucqui Yooz taku liichinčhucčha, ¿ana jaa?
 Cjjirta Yooz takuqui tuž cjičha: učhum tuquita atchi ejp, Davíd cjitaqui, niiž mazinacžtan čhjeri eecskatchičha. Ana čhjul čhjerchiz cjen, ²⁶ Yooz timpluquiz luzzičha. Nii ora timplu chawc jiliritačha Abiatar cjitaqui. Timpluquin Yooz yujcquiz nonžta t'antanaca želatčha. Jalla nii t'anta aptižcu, luljchičha David cjitaqui. Nižaza niiž mazinacžquiz tojunchičha. Anapantačha permitta nii t'anta lulzqui ina žoñžlaqui. Nižta lulžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacažtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:

—Zoñž laycu jeejz tjuñiqui uchtatačha. Nii jeejz tjuñquitzanaqui žoñičha juc'ant chekanaqui.
²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jeejz tjuñquizimi čhjulu paaz cjenami weril mantasačha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

3

KJARA KJOÑCHI ZOÑI

¹ Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjuyquiz luzzičha. Nekz tsjii kjara kjoñchi žoñi želatčha. ² Ujchiz jwesjapa quintri žoñinacaqui Jesusa awayt'atčha, jeejz tjuñquiz čhjetnaquia, už anaž čhjetnasaj.

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoñchi žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tsijtsna. Tii taypiquin cjisna.

⁴ Nekztan parti žoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—¿Jeejz tjuñquizi qui učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja; žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira tickskatasaja? —Nuž pewczičha Jesusaqui.

Ninacazti ch'ujukaz želatčha. ⁵ Nekztan Jesusaqui niiž myytata žejlňi žoñinacž kjutňi chercherzičha. Ninacžjapa žawjchičha; nižaza ninacž chojru kuzziz cjen, llaquitatačha. Nekztan laa žoñžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Am kjara chjinzna.

Nuž kjara chjinžcu, žejtchi quirchičha.

⁶ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ulanchičha. Ulanžcu Herodes partinacžtan Jesusiž quintra parlichičha:

—Jaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJA AJINCHICHA

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan ojklaychičha pajk kot ata. Muzpa tama žoñinacaqui apzičha. ⁸ Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchičha, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán pujž na-jwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquitztan Jesusižquin tjonchičha, niiž ancha wali paatanaca cheri. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz chiižinchičha:

—Wejta warcuž tjacžina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.

¹⁰ Muzpa žoñinacaž čhjetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchičha. Niižquiz lanzjapa, ancha ts'acjassičha.

¹¹ Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niiž yujcquiz quillzičha. Kjawcan, chiichičha:

—Yooz Matimčha amqui, —cjican.

¹² Jalla nekztanaqui Jesusac ninacžquiz walja iwjtichičha, tuž cjican:

—Wejtquiztanac anačha ančhucqui chiizqui, “Yooz Maatimčha”, cjican.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchičha. Niiž kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawzičha. Nekztan niižquin macjatchičha illzta žoñinacaqui. ¹⁴ Tuncapan žoñi utchičha niižtan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo. ¹⁵ Ninacžquiz poderchiz cjiskatchičha, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami chjatkatajo. ¹⁶ Nii

illzta žoñinacaqui tinacatačha; Simonatačha; niiqui Pedro cjtazakaztačha. ¹⁷ Jacobotačha; Zebedeož majchtačha niiqui. Juantačha; Jacobož lajktačha niiqui. Jacobžtan Juanžtan altu jorchiz cjen Boanerges cjtazakaztačha. ¹⁸ Andrestačha. Felipitačha. Bartolomitačha. Mateotačha. Tomastačha. Yekja Jacobotačha; Alfeož majchtačha niiqui. Tadeotačha. Yekja Simonatačha; tsjii politicutačha niiqui, cananiž partitačha. ¹⁹ Judas Iscariotitačha; Jesusiž quintra tarazunchičha niiqui. Jalla nužučha Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkchičha niiž illzta tjaajintanacžtan. ²⁰ Nekziqui muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztačha. Jesusaqui niiž tjaajintanacžtanaqui ana čhjeri luli atchičha, žoñinacaž muzpa ajcziž cjen. ²¹ Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichičha:

—Lucurataž niiqui, —cjican.

Jaziqui žoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinaacaqui tjonchičha Jesusa chjichi.

²² Nižaza Jerusalenquiztan judiuž lii tjaajiñinacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantačha. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatñičha tiíqui. —Nuž cjichičha.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritačha.

²³ Nekztanaqui nižta chiiñi žoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:

—¿Jaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo? ²⁴ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii wajtaqui tjtantaž cjequičha. ²⁵ Nižaza tsjii kjuychiz žoñinacaqui pizcquiz t'aksnasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii kjuychiz žoñinaca wichansnasačha. ²⁶ Satanasaqui persuna t'aksnasaž niiqui, ezasačha. Niiž azioui miransnasačha. Anaž azziz cjesačha.

²⁷ Jazioui anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiziqui lusi atasačha, ima azziz žoñi chejlcanaquei. Anaž niiž kinakunacami jwesi atasačha. Chejlžcu, nekztañ kinakunaca jwesi luzasačha.

²⁸ Cheka ultimu werara chiyučha, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesačha. ²⁹ Pero jakzilta žoñit Yooz Espirituž quintrachiičaj niiqui, anaž pertunta cjesačha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha.

³⁰ Zoñiž “Zajraž tantamčha amqui,” cjiñiž cjen, nuž paljaychičha Jesusaqui.

JESUSIZ MAATAN LAJKNACZTAN

³¹ Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjonchičha. Kjuy zanquitztan tsijtscu, Jesusa kjawskatchičha. ³² Kjuyltan žoñinacaqui Jesuižquiz muytata julzi želatčha. Ninacaqui Jesusižquiz mazzičha:

—Tekz am maa tjonchinčha am lajknacžtan. Am kjawža, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha:

—¿Ject wejt maajo, wejt jilanacajo?

³⁴ Nii muytata julzi žoñinacž kjutñi cheržcu, Jesusaqui cjichičha:

—Tinacačha wejt maaqui, wejt jilanacaqui.
 35 Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niičha
 wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

4

ZKALA CHJACZ QUINTU

¹ Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchičha. Nekztanac muzpa žoñinacaqui niižquiz macjatžquichičha. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzzičha kot kjutñi. Zoñinacazti kot atquiz žejlchičha. ² Nekztan nii walsiquiztan žoñinacžquiz muzpa tjaajinchičha, tuž cjican:

³ —Nonžna ančhucqui. Tsjii žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čhjacchičha. ⁴ Nuž čhjatan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekzi wežlanacaqui tjonchičha nii semilla luli. ⁵ Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsičha. Maz juntuñaqui ljwallatačha yokaqui. Nekztan ratulla jeczičha nii čhjactaqui. ⁶ Pero sii kjaki qui nii čhjactaqui ujsičha. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchičha. ⁷ Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsičha. Nekztan ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tyatanchičha. Ana pookchičha. ⁸ Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan cuza jeczičha, pajkchičha, čhjerchičha. Jazi qui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchičha.

⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiižinchičha:
 —Jakziltažlaja nonzni cjuñchiz niiqui, nonzla.

CHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

10 Wiruñaqui Jesusa zinalla želan, niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan nekz žejlñinacžtan, ninacaqui Jesusa pecunchičha čhjacz quintu.
11 Nekztanaqui Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ančhucaquiz Yooz tjaajnaquičha ančhuca kuzquiz, niiž mantita kamaňia puntuquiztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii puntuquiztan chiyučha, ana criichi kuzziz cjen. **12** Jalla nižta chiyučha, chercanpacha ana zizajo, nonzcanpacha ana intintajo, ana kuz campiizkatajo, ujquiztan ana pertunta cjisjapa.

13 Nekztanaqui Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Anačha tii zkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž chiita quintunaca zizasajo?
14 Ančhucaquiz tjaajnučha. Zkala čhjacz quin-tuqui jalla tuž cjičha: Jakziltat Yooz taku pal-jayčhaja, jalla niičha nii zkala čhjacñi žoñiqui.
15 Tsjii semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Chjulorat tsjii žoñinacaqui Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaqui tjončha, kuzquiztan nonžta taku kjañjapa. Jalla nižtačha nii jicz latuquiz yokažtakaz žoñinacaqui.

16 Nižaza tsjii semillanacaqui maz yokaran tjojtsičha. Nii maz yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, orallaž catokčha. Pero tsjii up-acamakaz Yooz tawk jaru kamčha. **17** Ana koz zep'ichiz zkalažtakazza ninacaqui. Yooz taku catoktiquiztan yekjap žoñinacaqui quintrassa, ni-naca chjaawjčha. Nižaza pruebanacac tjončha. Nekztan ratulla Yooz taku tјatža, quejpsa.

18 Nižaza tsjii semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsičha. Nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui Yooz

taku nonža. ¹⁹ Nekztanaqui čhjulquinami pinsičha. Wali jiru cjis pecčha; čhjultakimiž pecčha. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjatanñičha. Ch'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atčha. Jalla nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz takuqui anaž pookčha.

²⁰ Tsjii semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsičha. Nii zuma yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokčha. Nekztanaqui ninacž kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookčha. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž čhjerčha – quinsatunca, sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz. Jalla nižta Yooz takuqui pookčha zuma žoñinacž kuzquizioui.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjiižtan quint'ichičha, tuž cjican:

²¹ —Micha ana tjeeznasačha cajun kjuyltan nonzjapa, nižaza tjajz zquit koztan nonzjapa. Jalla nižta cjesajo? Anaž cjesačha. Micha tjeezqui iztacž juntuň nonznasačha, zuma kajajo. ²² Chjulu čhjojžtami wažtapanikaz cjequičha. Nižaza Yooz puntu ana ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequičha. ²³ Jakziltažlaj nonzni cjuñchiz niioui, nonžla.

²⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Weriž chiita taku zuma nonžnalla ančhucqui. Jaknužt ančhuc tjaahaja, jalla nižtazakaz Yoozqui ančhucaquiz tjaasačha; iya zakaz yapznasačha Yoozqui. ²⁵ Jakziltažlaj catokni kuzziz niioui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequičha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokni

kuzziz nioui, juc'anti turwayskattaž cjequičha. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiňiž cjequičha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

26 Nižaza Jesusaqui iya tjaajinchičha, tuž cjican:

—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužučha. Tsjii žoñioui zkala čhjacčha. **27** Nekztan ween tjajčha, majiň ūaaža. Jaknužt zkalaquai jecžaja, pajkčhaja, nii ana zizza žoñioui. **28** Zkal yokaqui juyžtokaz pookčha. Primiruqui zkalaquai jecža, nekztan pjajkjallčha, nekztan ozziz cjissa, nekztan čhjerchizza. Nuž pookčha. **29** Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz timpučha.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

30 Jesusaqui tsjii quintužtan tjaajinchičha.

—Yooz wajtchiz žoñinaca, ¿jalla nii puntu irata čhjulut cjesajo? Ančhucaquiz cjiwčha, tii quintu irata cjesačha, mostaz quintu. **31** Tsjii semillaqui mostaza cjitačha. Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltallačha. **32** Pero čhjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkčha, čhjul zkalquiztanami juc'anti. Pajk itzzizza. Layňi wežlanacami itzquiz julžcu, ziwžquiz jeejznasačha. —Nuž tjaajinchičha Jesusaqui.

33 Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaajinchičha, quintu nonžni otchañcama.

34 Quintunacžtankaz tjaajinchičha. Nekztan niiž persun tjaajinta žoñinacžquiz zapa quintumi intintiskatchičha, parti žoñinacaž ana želan.

*JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI
MANTICHA*

³⁵ Tsjii nooj tjuñiż kattan, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tii kotž najwktuňtanž ojklay, —cjican.

³⁶ Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsjii walsiquiz ojkchičha niiž tjaajintanacžtan. Nižaza yekja walsanacaqui ninacžtan chica ojkchičha.

³⁷ Nekztanaqui tsjii wali pjursanti tjami zalchičha. Jaziqui juc'anti tjamiž cjen walsiquiz ancha kjaz luzzičha. Walsaqui jozipan kjaz chijipsičha.

³⁸ Jesusaqui walsa kjuyltan tsjii azquiz tjajatčha, wirquin. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žiñzičha, tuž cjican:

—¡Tjaajiňi Maestro! ¡Ticzmayala učhumqui!
¿Anam llaquisya?

³⁹ Wajtžcuqui Jesusaqui tjami mantichičha, apaltajo. Kjaz ljojki mantichizakazza:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljojkinacami apaltichičha. ⁴⁰ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ancha tsucchinčhuctajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizčhuckaya?

⁴¹ Tjaajinta žoñinacaqui ancha ispantichi cjis-ičha. Ninacpora parlassičha, tuž cjican:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojkimi cazla.

¹ Nekztanaqui kotž najwctuñtan irantichičha Gadara cjita yokquin. ²⁻³ Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchičha. Campu santuquin kamñitačha. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi čheli atatčha, jir carinžtanami. ⁴ Kjaž wilta kjojchami kjarami carinžtan čhejlžinzpantačha. Chejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztačha; t'una kjolzñipankaztačha. Anaž jecmi nii žoñž azquizioui alcansatčha, nii atipzjapaqui. ⁵ Ween majiň campu santuran cururan ojklayñitačha kjawcan. Maztan persun janchi chjojristsñitačha. ⁶ Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajtžquichičha, Jesusiž yujcquiz quillzlaki. ⁷ Nekztan altu joržtan chiichičha, tuž cjican:

—Jesus, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'učha, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

⁸ Tuquiqui Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:

—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.

Nuž mantitiquiztan zajraqui chiichičha.

⁹ Nižaza Jesusaqui pewczičha:

—¿Chjul tjuuchizamta? —cjican.

Nii zajraqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamačha wejrnacqui.

¹⁰ Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocchičha, ana najwcuň ojklayskatajo.

¹¹ Nekzioui tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatčha. ¹² Nižtaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjican:

—Cuchinacžquin wejrnac cughnalla. Cuchi-nacžquizkaz luzkatalla.

¹³ Nekztanac Jesusac cjichičha:

—Oka nižtaqui.

Ulanžcu zajranacami cughinacžquiz luzzičha. Tsjii pizc waranka cughinaca želatčha. Zajranacaž lutzan cughinacaqui ispantichičha. Kot kjutni jira pariju chjucuntichičha. Kjazquiz lutzcu, ticzičha.

¹⁴ Nekztanaqui nii cuchi itzni žoñinacaqui tsucaña zajtchičha. Wajtquinami jochquinami cwint'ichičha cuchi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojkchičha, nii paatanaca cherzni.

¹⁵⁻¹⁶ Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtchi cherchičha. Julzi, zquitimi cujodzi, žejtchi, nižta cherchičha. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucchičha. Ispantichičha. Nekztan nii cherzni žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazzičha. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watčhaja, jaknužt nii cughinacami watčhaja, nii mazmazzičha.

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatčha:

—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.

¹⁸ Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtchi žoñiqui Jesusižquiz rocatčha:

—Amtanpan tira žejlz pecučha, —cjican.

¹⁹ Jesusaqui ana munchičha, tuž cjican:

—Am kjuya oka amqui, am jamillanacžquin. Ninacžquiz mazca, “Wejr okzičha Yoozqui. Yooz čhjetintitčha wejrqui”, cjican.

²⁰ Nekztanaqui Tunca Wajtanaca cjita yokaran ojklaychičha nii žejtchi žoñiqui. Nicjuň jaknuž Jesusaqui nii čhjetinchižlaja, jalla

nii mazmazquichičha. Jalla nekztanaqui nii maztiquiztan tjapa žoñinacaqui tsucchičha.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑIQUI

²¹ Nekztanaqui Jesusaqui kot najwctuñtan quejpžquichičha walsiquiz. Kot ataran želan, nekziqui muzpa tama žoñinacaqui niiž myytata ajczičha. ²² Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui tjonchičha. Judionacž ajcz kjuy jiliritačha niiqui. Jesusa cheržcu niiž yujcquiz ezlaki quillzičha. ²³ Nekztan Jesusižquiz ancha rocchičha, tuž cjican:

—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonžcalla amqui. Wejt uzaquiz am persun kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana ticznajo.

²⁴ Nekztanac Jesusaqui niižtan chica nii žoñž kjuya ojkchičha. Okan tama žoñinacaqui Jesusiž wirquiz apzičha, ts'acjascan tejwc tejwcwarascan. ²⁵ Zoñinacž taypiquiz tsjaaa laa žon želatčha. Tuncapan wata ljoc okiňtačha. ²⁶ Tsjii kjaž kullni žoñinacžquin ojkchinčha. Juc'anti sufriskatchičha ninacaqui. Nužquiz inapankaz tjappacha naaža cusasa castassinčha. Naa žonqui juc'anti laa cjisnatčha; ana wira žeti atatčha. ²⁷⁻²⁸ Jesusiž paata quintunaca nonchinčha. Nekztan Jesusiž wirquiztan macjatchinčha. Tama žoñinacž tayp-iquiz želan, tuž cjican pinsichinčha:

—Niiž zquitikaj lanznučhaj niiqui, žetaka.

Nekztan niiž zquiti lanzinčha. ²⁹ Lanžcu nii orapacha tsijtsičha naaža ljoc ojkñiqui. Zejtinčha. Persun janchiquiz naychinčha, nii laaquiztan žejtchi. ³⁰ Jesusaqui persun kuzquiz naychičha,

niiž aztan naa žon čhjetinchičha, nii. Nayžcu wir kjutni cherzičha. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—Ject wejt zquiti lanzejo?

³¹ Nekztanac niiž tjaajinta žoñinacaqui cjichičha:

—Cherzna. Tama žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am nuž pewczjo, “Ject wejr lanzejo?” cjicanajo.

³² Nekztan Jesusac žoñinacž kjutni chercherzičha, jectčhalaj nii lanzi, nii pajzjapa.

³³ Nekztan naa žonqui persun curpu že jtchi nayžcuqui, ekekscan cjarcatcan macjatchinčha, Jesusiž yujcquiz quillzinčha. Nekztan naa qui tjapa werara mazzinčha. ³⁴ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Cullacalla. Tjapa kuztan criichiž cjen, čhjetinta cjissamčha. Jaziqui že jtchipanim cjequičha. Cuntintum okaquičha.

³⁵ Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz chiyan, tsjii žoñinacaqui tjonchičha; Jairo cjita judio jilirž kjuyquitzan tjonchičha. Nii jiliržquiz cjichičha:

—Am uzqui ticzinčha. Anam iya tii maestružquiz molistis waquizičha.

³⁶ Jesusazti nii žoñinacž chiita taku ana catokchičha. Nekztan nii jiliržquiz cjichičha:

—Ana am niic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.

³⁷ Nekztan Jesusaqui Pedružtan Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk) ninacakaz apskatchičha. Partinaca ana apskatchičha Jesusaqui. ³⁸ Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichičha. Nekzi žoñinacaqui ancha kjawcanž kaatkalčha. Nižta cherchičha

Jesusaqui. Ancha arnatčha nii kaañi žoñinacaqui.

³⁹ Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ancha aranjo, nižaza kaajo?
Taa uzqui anačha ticzin, tjajčha.

⁴⁰ Nekztan nii žejlñi žoñinacaqui tjassičha,
nii nonžcu. Jesusazti zancuñ nii žoñinaca
ulanskatchičha. Nekztanaqui Jesusaqui maa
ejpžtan niiž mazinacžtan luzzičha, jakziquin naa
uz želatčhaja, nicju.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanzičha.
Nižaza altu tawkžtan chiichičha:

—Talita cumi, —cjican.

Nii takuqui cjičha, “Usalli, žaazna”.

⁴² Nekztanac nii orapacha naa uzqui žaaziñčha.
Ojklaychiñčha. Tuncapan watchiztačha naa
uzqui. Nekztanaqui nii žoñinacaqui kuz kata
tsucchičha. Ancha ispantichičha. ⁴³ Nekztan
Jesusaqui zuma iwjt'ichičha, tuž cjican:

—Ana jecžquizimi tii čhjetinta quintu chii
chiyaquičha.

Nuž mantižcu, ninacžquiz mantichizakazza,
naa uzaquiz čhjeri tjaajo, nii.

6

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHCHA

¹ Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wa-
jtquin ojkchičha niiž tjaajintanacžtan. ² Jeejz
tjuñquizioui judionacž ajcs kjuyquiz tjaajinchičha.
Nii nonžcuqui žoñinacaqui ispantichičha, tuž cjic-
can:

—¿Jakziquin zizzit tii žoñi tii tjaajinznacaya?
¿Jaknuž zizzit tii tjaajinznacaya? ¿Jaknuž paachit
tii milajrunacaya? ¿Jaknužupan teejo? ³ Tiiqui

carpintirukazla, María majchčha tiic, ¿ana jaa? Tiiž lajknacaqui Jacobo, José, Judas, Simón cji- tačha. Ninacčtan tiiž cullaquinacčtan tii wajtquiz učhumnacčtan kamčha. —Nuž cjichičha.

Nekztanaqui nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž quintra muzpa žawjzičha. ⁴ Nekztan Jesusac chi-ichičha:

—Tjapa žoñinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispitla. Pero persun wajtchiz žoñinacami persun parintinacami persun familiaranacami profetžquiz anaž rispitz pecňičha.

⁵ Nekziqui nii wajtquiz tsjii kjažultan žoñi čhjetinchičha, kjaržtan lanžcu. Ana iya mila- jru paayi atchičha. ⁶ Ana criiňiž cjen Jesusaqui cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan tii žoñinacaqui ana criijo? ¿Kjažt cjisnaquejo?

Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visin- unacč wajtquiztan wajta tjaajinňi ojklaychičha Jesusaqui.

TJAAJINTA ZOÑINACA CUCHANTA

⁷ Jesusaqui niž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, pucultan pucultan cuchanchičha:

—Ančhucqui Yooz aztan zajranaca chjatkataquicičha, —cjican.

⁸ Jalla nekztanac mantichičha, tuž cjican:

—Ančhucqui anaž čhjulumi chjichaquičha jiczjapaqui, anaža žak quelzmi anaza čhjerimi anaza paazmi. Tsjii atskaz chjichaquičha.

⁹ Chjata čhjatčučha okaquičha. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquičha, ana pizc zquitichiz.

¹⁰ Ančhucqui jakziquinž alujasačhaja, nekziž

kamaquičha, čhjulorat nii wajtquiztan ulnačhaja, niicama. ¹¹ Jakzilta watwat ančhuc ana cherz pecčhaja, nižaza ančhuca takumi ana nonz pecčhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquičha. Nekztan nii yok pulpu ančhuca kjojchquiztan tsajt tsajtsnaquičha, ninacž uj tjeεzjapa. Ultim weraral cjiwčha, juyzu tjuñquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watjanacchiz žoñinacaqui castictaž cjequičha. Pero nii ana ančhuc pecniž žoñinacazti juc'anti castictaž cjequičha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

¹² Jalla nekztanaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinacaqui Yooz taku paljayi ulanchičha, tuž cji-can:

—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančhuca uj paaznacaqui eca.

¹³ Nekztanaqui zmali zajranaca chjatkatchičha. Nižaza asiitižtan achquiz tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinchičha.

JUAN BAUTISTA CONTA

¹⁴ Tjapa kjutni nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata milajrunaca zizzičha. Herodes cjita nacionž chajwc jilirim i zizzizakaztačha. Nii Jesusiž paata milajrunacž puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichičha:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziqiztan jacatatchičlani. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

¹⁵ Yekjap žoñinacaqui cjichičha:

—Elías cjita profetila tiiqui.

Yekjapaqui cjichičha:

—Tuquitan Yooz taku parliňi profetažtakazla tiiqui.

16 Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqui cjichičha:

—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiiž acha pootkatchinčha. Anziqui jacatatchila tiiqui. —Nuž cjichičha Herodesaqui.

17 Tuquiqui tužu watchičha. Herodiy cjita žonqui Felipiž tjuntačha. Felipitačha Herodes jilaqui. Nekztan Herodesaqui Felipiž tjunatan zalsičha. Nekztan Herodiy cjita tjunqui Herodižquiz paljaychičha:

—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. —Nuž cjichinčha naaqui.

18 Tuquitan Juanqui Herodes cjita jiliržquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Am persun jilž tjunatan zalsamčha amqui. Nuž ana waquisičha. Jaziqui liy quinram kamčha amqui.

19 Nekztanaqui naa Herodiiqui Juanž quintra ancha žawjchinčha. Conkatzpan pecatčha. Pero ana atchinčha. **20** Juanqui zuma kuzziztačha, ana ujchiz žoñi. Nekztan Herodesaqui Juanžquiz eksičha. Nekztan Herodiyqui ana conkatí atchinčha. Herodesaqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchičha. Jalla nuž cjenami Juanž taku juztazñipankaztačha.

21 Wiruñaqui niiž cumpliaños pjijztiquiz Herodesaqui cusa čhjerinaca luli kjawzičha. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galiliquiztan ricach žoñinaca, ninaca kjawzičha. Nii tjuñquiz naa Herodiyqui ancha kuz tjutzinčha, Juan conkatzjapaqui. **22** Nii nooj jakziquin čhjeri luljčhaja, nicju Herodiž turqui tsati luzzinčha. Nekztanaqui naa turaž ancha tsajtchinčha. Nii

cheržcu, juztazzičha Herodižtan niiž invitta žoñinacžtanaqui. Nekztan nii Herodes jiliriqui naa turaquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Chjulum pecħħaj niiqui, wejtquiztan mayaquičha. Amquiz tjaačha.

²³ Jaziqui Herodesac turaquiz juramentužtan chiichičha, tuž cjican:

—Chjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz tjaasačha.

²⁴ Nekztan ulanžcu naa turqui maa pewczinčha:

—¿Chjulut wejr mayas, mama? —cjican. Maaqui kjaazinčha:

—Juan Bautistiž acha maya.

²⁵ Nekztan apura jiliržquiz luzquichinčha naa turqui. Maychinčha maaž mantitacama, tuž cjian:

—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecučha.

²⁶ Nekztanaqui nii jilirioui ancha llactazzičha. Juramentužtan chiichiž cjen, nižaza niiž mazinacaž nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchičha.

²⁷ Nekztan sultatu cuchanchičha Juanž acha zjjicajo. ²⁸ Carsila ojkchičha mantita sultatuqui. Nekztanaqui Juanž acha pootžcu chuwquiz zjjicchičha. Naa turaquiz acha tjaatatačha. Nekztan naaqui maaquin acha tjaazquichinčha.

²⁹ Jalla nekztanaqui Juanž acha poota nonžcuqui, Juanž tjaajintanacaqui niiž curpu mayi tjonchičha, chjitzjapa, yokquiz tjatzjapa.

30 Wiruñaqui Jesusiž cuchanta žoñinacaqui quejpžquichičha. Jesusižquiz cwint'ichičha tjapa ojklaytanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

31 —Jakziqunt ana žoñinaca žejlčhaja, nicju tjappachaž ojklalla. Nicju jeejžcaquičha. Ancha žoñinacaž tjontjonžtiquiztan wira ana čhjerimi lulzucatačha.

32 Nekztanaqui Jesusižtan niiž tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacakaz ojkchičha; ana žejlz yokquin walsiquiz ojkchičha. **33** Pero ecliche žoñinacaqui ninaca ojkñi cherchičha. Zoñinacaqui ninaca pajžcu tjapa wajtquiztan kjojchuñ zagtchičha. Jaziqui nii žoñinacaqui Jesusiž tuqui irantichičha. **34** Jesusaqui nii yokquin irjatžcuqui walsiquiztan ulanchičha. Nekztan tama žoñinaca cherzičha. Nii žoñinaca okzičha. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz nii žoñinaca želatčha. Nekztanac Jesusac walja tjaajinchičha. **35** Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanacaqui tjonchičha, tuž cjican:

—Ana žejlz yokquizla učhumqui. Tjuñiqui wajillaž kataquičha. **36** Jaziqui tii žoñinacaqui joch kjutñimi wajt kjutñimi cughnalla, nicju čhjerimi kjayžcayo. Ninacžta čhjeri ana žejlčha.

37 Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhucčha tinacžquiz čhjeri tjaa.

Ninacaqui cjichičha:

—¿Tinacžquiz čhjeri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjayi okas?

38 Nekztan Jesusac kjaazičha:

—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejljo? Cheržca ančhucqui.

Nekztan cheržcu quejpžquichičha ninacaqui.
Nekztan chiichičha, tuž cjican:

—Pjijska t'anta pizc ch'iz žejlčha.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii zoñinaca tjulžna, ⁴⁰ patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan julzičha zoñinacaqui. ⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui nii pjijska t'anta pizc ch'iz niiž kjarquiz tanzcuqui, tsewcchuc cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolzičha. T'una t'una kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojzičha, parti zoñinacžquiz onajo. Nižaza nii pizc ch'iz tojzizakazza zoñinaca lulajo. ⁴² Nekztan tjapa zoñinacaqui chjeki cjissičha. ⁴³ Nekztanaqui žejtchi t'anti t'unanacami ch'iz t'unanacami tuncapan canasta chjjipí ricujchičha. ⁴⁴ Nii t'anta lujlñi luctak zoñinacaqui pjijska warankatačha.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHICHA

⁴⁵ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanaca walsiquiz luzkatchičha, nii kota kakajo, Betsaida cjita wajtquin kotž najwcchaktan. Ninacž ojktan Jesusaqui parti zoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhuca kjuyaž okaquičha.

⁴⁶ Zoñinaca cuchanžcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchičha, Yooz Ejpžtan parlisjapa. ⁴⁷ Nii oraqui zumchitačha. Curquin Jesusaqui zinallatačha. Pajk kotquizioui nii tjaajinta zoñinaca walsiquiz kjaz kot taypiquintačha. ⁴⁸ Jesusaqui curquiztan walsa cherchičha. Tjamiqui pjursantitačha.

Nii tjaajinta žoñinacaqui tjapa aztan langznatčha, najwcchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjantatiž cjen ninacžquin ojkchičha Jesusaqui. Kjaz juntuň ojkchičha, tsjii latu watzjapa. ⁴⁹ Nii tjaajintanacazti Jesusa kjaz juntuň ojkñi cherchičha. Nekztanac kjawchičha:

—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.

⁵⁰ Ancha tsucchičha. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Anačha tsuca ančhucqui. Wejrtčha. Tjup kuzziz cjee.

⁵¹ Nekztanaqui walsiquiz luzzičha Jesusaqui. Nii oraqui tjamiQUI zekzičha. Jalla nekztanaqui tjaajintanacaqui ispantichičha. Inakaz cjissičha. ⁵² Ninacatačha ana nii t'anta milajru intintazñinacaqui. Imazi ninacž kuznacatačha zizñi.

JESUSAQUI LAA ZOÑINACA CHJETINCHICHA

⁵³ Nekztanaqui pajk kota kajkžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichičha. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchičha. ⁵⁴ Walsiquiztan ulnan žoñinacaqui Jesusa pajchičha. ⁵⁵ Jalla nekztanac nii žoñinacaqui tjapa kjutňi ojkchičha, laanaca zjijczjapa. JakziqUINT Jesusa želatčhaja, nicju laa žoñinaca zjijcchičha zquitquiz callžcu. ⁵⁶ Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatčha Jesusaqui. JakziqUINT ojklayatčhaja, nekzi laa žoñinaca zjijcñipankaztačha. Nižaza žoñinacaqui Jesusa rocchičha, laa žoñinaca Jesusiž zquitlanznajo. Jesusiž zquitlanznacaqui žejtchičha.

7

¿CHJULUT UJ CJES ZOÑŽQUIZQUI?

¹ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, tsjii kjažt judiuž lii tjaajiñinacžtan Jerusalenquitztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju ajcsičha. ² Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui čhjeri lulatčha, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchičha parti žoñinacaqui. Nekztan quintra chiichičha. ³ Nii fariseo žoñinacaqui ana kjara awjžcu, wira ana lujlñitačha. Parti judio žoñinacaqui nižtazakaztačha. Jaziqui tuquita žoñinacž costumbre nužupan chjojñitačha. ⁴ Nižaza čhjeri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlñipantačha. Nužupan ancha costumbre cumpliñinacatačha. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunñipankaztačha. ⁵ Nuž cjen nii fariseo žoñinacaqui judiuž lii tjaajiñinacžtan Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—Kjažtiquiztan am tjaajintanacaqui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujlla.

⁶ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Anazum kuzziz žoñinacchucčha ančhucqui. Ultim werara ančhuca puntuquitztan chiichičha tuquita Isaías cjita žoñiqui. Tuž cjican cjijrtkalčha: “Tii žoñinacaqui tawkžtankaz Yooz rispitčha; juntuňkazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitčha. ⁷ Inapankaz Yooz sirwičha tii žoñinacaqui. Tinacaqui žoñž taku tjaajiñičha, ‘Tiičha Yooz takuqui’, cjican”.

—Nuž cjijrtkalčha Isaías cjita žoñiqui.

⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nižtapan ančhucqui Yooziž mantita ana cumpliñchucčha. Zoñž czulturumpi cumpliñchucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz nižta costumbrenaca cumpliñchucpankazza. ⁹ Ančhucqui Yooziž mantita tjatančha. Ančhuca costumbrekaz tucquin utčha. ¹⁰ Tuquita Moisés cjita žoñiqui chiižinchičha:

“Am maa ejp rispita. Nižaza jakziltami niiž maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichičha Moisesaqui. ¹¹ Ančhuczti tuž cjiñchucčha: ‘Jakzilta žoñit niiž maa ejpžquiz chiyasačha, tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasačha. Tjapa wejt cusasanaca, Yoozquiz tjaatačha’. ¹² Nuž chiyačhaj niiqui, maa ejp yanapz anaž waquisičha”. Nuž cjiñchucčha ančhucqui. ¹³ Nižtiquiztan ančhuca costumbre ana tjatzniž cjen, Yooz mantitaqui tjaatža. Jalla nižta paayiñchucpankazza ančhucqui. —Nuž chiižinchičha Jesusaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kjawzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, tjappacha nonžna. Wejt taku intintazni cjee. ¹⁵ Anaž zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesačha žoñžquizioui. Zoñž kuzquiztan ulanñi niiž uj cjesačha žoñžquizioui. ¹⁶ Jakziltažlaj nonzni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁷ Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kjuya ojkchičha. Kjuya luzcu niiž tjaajintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca

pewczičha. ¹⁸ Jalla nekztan Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—¿Ančhucqui nižtazakaz anaž naazya? ¿Anapanž intintiya? Tužučha niiqui. Anačha zawnctan kjuylchuc luzñiqui uj cjesačha žoñžquiziqui. ¹⁹ Nii luljtaqui kuzquiz ana luzasačha; pjuchquizpanž lizza. Nekztan pjuchquiztan wir kjutni ulančha zawncchuc. Jalla nižtiquiztan čhjul čhjeripankaz lulasačha žoñinacaqui.

²⁰ Nekztan cjichizakazza:

—Kuzquitztan ulanňi niiž uj cjesačha žoñžquiziqui. ²¹ Zoñž kuzquitztan tižta ana walinaca ulančha: anawali pinsiz, adulteriuquiz ojklayz, yekja maatakžtan žejlz, žoñi conz, ²² tjañi cjis, wali jiru cjis pecz, uj paaz, incallz, anawali kamañchiz cjis, čhjultaki zmaz, anazum takunaca joojooz, mita cjis, anazum kuzziz cjis. ²³ Nižtanaca kuzquitztan ulančha. Jalla nižtanaca uj cjesačha žoñžquiziqui.

JESUSIZQUIN KUZZIZ MAATAKA

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsičha. Jakziquin Tiro Sidón cjita watjanaca žejlčhaja, nijcchuc ojkchičha. Nicju tsjii kjuyquiz alujassičha. Ana žoñiž pajta kamz pecatčha. Pero ana pajta kamzqui anapantaž atchuca. ²⁵ Jesusiž tjonta zizcu nii orapacha tsjaa žonqui Jesusiž yujcquiz quillzlaki macjatžquichinčha. Naaža uzqui zajraž tantatačha. ²⁶ Sirofenicia cjita yokchiz žontačha naaqui. Grecia cjita taku chiyiňtačha. Jaziqui naa žonqui Jesusa rocchinčha:

—Wejt uzaquitztan zajra chjatkatzinalla, — cjican.

27 Nekztan Jesusaqui kjaazičha:

—Primiru maatinaca čhjeri chjeki lujsa. Maatinacž čhjeriqui kjañžcu pawcžquin tjojtanz anaž waquizičha.

28 Naaqui kjaazinčha, tuž cjican:

—Nužupanzačha. Weraram chiičha. Pero pacunacami mis koztan ocialž tajwkta čhjerinaca lujlčha.

29 Nekztanac Jesusac chiichičha:

—Amiž zuma chiitiquiztan zajraqui ulanskatchinčha am uzaquitztanaqui. Jaziqui am kjuya quepa.

30 Nekztanaqui kjuya quejpchinčha naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqui chekapanž ulantkalčha.

OÑ ZOÑI CHJETINTA

31 Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichičha. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojklaychičha.

32 Nicju tsjii oñ žoñi Jesusižquiz zjjictatačha. Cjacja chiiñizakaztačha. Nekztan žoñinacaqui Jesu- sižquiz rocatčha:

—Am kjaržtan tii žoñi lanžinalla, —cjican.

33 Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi chjitchičha tsjii latu. Nekztan nii oñ žoñž cjuñquiz loc'anžtan čhjapzičha. Nekztan llawsıžtan tjuitžcu nii žoñž las lanzičha. **34** Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:

—Aayj, —cjican llactazzičha.

Nekztan chiichičha,

—Efata, —cjican.

Nii tsjemat taku cjičha, “Cjetzi cjee”, nii.

35 Nekztanac nii žoñž cjuñinacaqui cjetzi cjisičha. Niiž lasqui že jtchizakazza. Cusa chiiňi cjissičha. **36** Nekztanaqui Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:

—Tii anam jecžquizimi maznaquičha.

Nekztanaqui žoñinacaqui nii taku ana cassičha. Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychiyajo mantichičha. Nekztan nii žoñinacazti juc'anti mazmazzičha tjapa kjutňi. **37** Jaziqui walja ispan-tichičha nonzniž žoñinacaqui, tuž cjican:

—Tjapa niiž paatanacaqui ancha zumačha. oñ žoñimi nonskatňičha. Up žoñimi chiikatňičha. Ancha cusačha.

8

JESUSAQUI CHJERI TJAACHICHA

1 Tsjii nooj muzpa žoñinacaqui wilta ajcsičha. Chjeri miranzcama že jlchičha. Nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljay-chičha, tuž cjican:

2 —Chjep maj tii žoñinacaqui wejttan kamchičha. Jaziqui tinacaqui ana čhjerchizza. Tinacžquiz okžnučha. **3** Ana čhjeri tjaajžcu kjuya cughnasaž niiqui, jicžquiz čhjerž kjara tismayasačha. Yekjap žoñinacaqui ažquiztan tjonchičha.

4 Jesusiž tjaajintanacaqui kjaazičha:

—Wazquizza učhumqui; anaž čhjulumi že jlčha tekzioui. ¿Čhjul čhjeri tii žoñinacžquiz tjaasajo, wejrnacio?

5 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—¿Kjaž t'antat ančhucalda že jly?

Tjaajintanacaqui kjaazičha:

—Pakallaku.

6 Jaziqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz chiichičha:
—Ančhucqui, yokquiz julzna.

Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niiž tjaajintanacžquiz tjaachičha, žoñinacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychičha tjaajinta žoñinacaqui. **7** Nii tjaajintanacaqui tsjii kjaž chi'iznacchiztačha. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichičha. Nekztan tjaajintanacžquiz chiichičha:

—Tii žoñinacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucqui.

8 Nii žoñinacaqui lujlchičha, chjekañcama. Nekztan žejtchi čhjerinaca tjappacha juntižcu, pakallaku canasta chijipsičha. **9** Nii lujlñi žoñinacaqui tsjii pusi warankatačha. Nekztan Jesusaqui žoñinaca cuchanchičha, kjuya okajo. **10** Jesusaqui tjaajintanacžtan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkchičha.

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

11 Fariseo žoñinacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichičha, tuž cjican:

—Amqui Yooztamčhalaj nioui, milajru tekz paalla nižtaqui.

12 Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsičha. Nekztan chiichičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoñinacajo? Weraral cjiwčha, milajru ana paasačha.

13 Nii žoñinaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkchičha, wilta kot nawjktuňtan kajkzjapa.

14 Jesusiž tjaajintanacaqui t'anta chjitz tjatsičha. Tsjii t'antakaz želatčha walsiquiz. **15** Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchičha:

—Cwitazaquičha fariseož liwaturžquiztan nižaza Herodiž liwaturžquiztan.

16 Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiižintiquiztan palt'ichičha, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zjijctala. ¿Kjaž cjeequejo?

17 Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewczičha:

—¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančhucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančhucjo? ¿Ančhuca kuzqui ana naazňipan, kjažtatajo? **18** ¿Ančhuca čhujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančhuca cjuňimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuňkaya? **19** Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoñinaca lulunchinčha. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaazičha:

—Tuncapani.

20 Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoñi lulunchinčha. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaazičha:

—Pakallaku.

21 Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Anapanž zuma intintas, ančhucjo?

ZUR ZOÑI CHJETINTA

22 Nekztan Betsaida cjita yokquin irantichičha. Nekzi tsjii kjažu žoñinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoñi zjjicchičha. Zjjicžcu rocchičha:

—Tii lanžinalla, —cjican.

23 Nekztan Jesusaqui nii zur žoñž kjarcu tanžcu, wajtž tjiya chjitchičha. Nekztan niž čhujcquiz llawsižtan t'awzičha. Kjaržtan lanžcu pewczičha:

—¿Jazioui čhjultakinacam cherya?

24 Zur žoñiqui acha waytižcu chercherzičha. Nekztan kjaazičha:

—Zoñi cherchucačha, ojklayňi. Pero ana cusal cheručha; muntinacažtakaz nii žoñinaca cheručha.

25 Jesusaqui nii žoñž čhujcquiz wilta kjaržtan lanzičha, zuma cherajo. Nekztan niž čhujqui zuma žejtchičha. Nii žoñiqui zuma calaru cherchičha ažkquin. **26** Jesusaqui čhjetinžcu niž kjuya cuchanchičha, tuž cjican:

—Anam wajtquiz luzaquičha. Anaž jecžquizimi tii čhjetinta chiyaquičha.

¿JECT JESUSAQUI?

27 Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkchičha, Cesarea de Filipo cjita yok kjutňi. Ojkcan Jesusaqui pewczičha:

—¿Ject wejrjo? ¿Kjažt cjii žoñinaca wejt puntuquitzanajo?

28 Niiž tjaajinta žoñinacaqui kjaazičha:

—Yekjap žoñinaca, “Juan Bautistala”, cjičha. Yekjapac, “Eliasla”, cjičha. Yekjapac, “Tsjii Yooz taku parliňi profetala”, cjičha.

29 Nekztan Jesusaqui pewczičha:

—¿Ančhuczti, jaknuž cjii wejt puntuquitzanajo?

Pedruqui kjaazičha:

—Yooziž cuchanžquita Cristumčha amqui, —
cjican.

³⁰ Nekztan Jesusaqui mantichičha:

—Anaž jecžquizimi nii maznaquičha.

JESUSAQUI MAZINCHICHA NIIZ TICZ

³¹ Nekztan niiž tjaajinta žoñinacžquiz wilta
tjaajni kallantichičha, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.
Jaziqui ancha t'akjisačha. Wajt jilirinacami
timlu jilirinacami judio tjaajiñinacami, ninacaqui
wejtquiz chjaawjkataquičha. Wejrqui contal
cjeečha. Nekztan čhjep majquiztan jacatatačha.

³² Jesusaqui nuž kjanacama niiž ticz
mazinchichičha. Tii mazintiquiztan Pedruqui tsjii
latu Jesusa chjitchičha. Nekztan paljaychičha, tuž
cjican:

—¿Kjažtiquiztan nižta chijjo? Anapan nižta
chiyalla amqui.

³³ Jesusaqui wir kjutňi parti tjaajinta
žoñinacžquin cherzičha. Nekztan Jesusaqui Pedro
ujzičha, tuž cjican:

—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita
anačha Yooziž pinsita, žoñiž pinsitakazza.

³⁴ Nekztan Jesusaqui nekz žejlňi žoñinaca
kjawžcu, chiižinchičha, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica ojklayz pecčhaj niiqui,
primiraqui persun kamaň wiraqui tjatžla.
Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan
wejttan chicaž kamaquičha. ³⁵ Jakziltat persun
kamaň wira ana tjatz pecčhaj niiqui, arajpach
kamañaqui ana tjaataž cjequičha. Jakziltat tii

muntuquiz Yooz tawk laycu nižaza wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquičha. ³⁶ Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca canasačha. Pero nekztan infiernuquin okaquíz niiqui, tjapa nii canta cusasanaca, ¿chjuljapat sirwasajo? Inakaz cjequičha. ³⁷ Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasačha. ³⁸ Wejrqui cjiwčha, tii muntuquiz žoñinaca žejlčha, ana Yooz kuzcama ojklayñi, persun kuzcama ojklayñi, ujchizza. Nii žoñinacžtan želan, jakziltat wejtquiztan nižaza wejt tawkquiztan asačhaja, nižaza ana pajñi chiyačhaj niiqui, jalla niižquiztan wejrzal ana pajñi chiyačha. Tsjii nooj wejrqui wejt Ejpž aztan tjonačha zuma arajpach Yooz anjilanacžtan. Nii ora wejtquiztan asñi ana pajñi žoñinacžquitzanaqui wejrzal ana pajñi chiyačha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. —Nuž cjichičha Jesusaqui.

9

¹ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ultimu werara wejr cjiwčha, tsjii nooj Yoozqui aztan mantaquičha. Ima nii tjuñi tjonan yekjap tekzta žoñinacaqui anaž ticznaquičha.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSICHA

² Sojta tjuñquiztan Jesusaqui čhjepultan tjaajinta žoñinaca chjitchičha, Pedro, Jacobo, Juan, jalla nianacžtan. Pakpaltan tsjii curu yawchičha. Nicju nii čhjepultanž yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercherchiž cjissičha. ³ Niiž zquitiqui ancha llijatčha.

Ancha chiw kjatñižtakaztačha. Anaž jec žoñimi nižta chiwi zquitи cjiskati atčha. ⁴ Nekztan pucultan žoñinaca jecžquichičha; Elías nižaza Moisés cjitatačha ninacaqui. Jesusižtan parlichičha.

⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychičha:

—Wejt Tjaajjini. Walikazza tekz žejlzqui. Chjep chjujlli kjuya kjuyznasačha, tsjiiqui amta tsjiiqui Moisesta, tsjiiqui Eliasta. ⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui ancha tsucchičha. Pedruqui čhjulut chiyi ana zuma tantiichucatačha.

⁷⁻⁸ Nekztan ninacžquiz tsjiriqui urpuntichičha. tsewctan tsjirquiztan tsjii joraqui chiižquichičha:

—Wejt k'ay Majchčha tiiqui. Tiižquiz nonžna.

Nekztan tjaajinta žoñinacaqui tjapa kjutni chercherzičha. Anazaka čhjulumi tjenchičha. Jesusapankaz želatčha nii chjepultan žoñinacžtan.

⁹ Jesusaqui nii curquiztan chijwžquican ninacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucaž cherta ana jecžquizimi chiichiyaquičha. Weriž jacatattan, nekztan chiichiyaquičha ančhucqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

¹⁰ Ninacpora pewcsarassičha:

—Čhjulut tii jacatatz puntu cjeejo?

Nižtami Jesusiž chiitacama ojkchičha.

¹¹ Nekztan Jesusižquiz pewczičha:

—Judiuz lii tjaajiñinacaqui cjiñičha, “Primiruqui Elías profetaqui tjonstančha”, nii. ¿Kjažtiquiztan nižta chiiya?

¹² Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjonchičha, tjappacha tjaczjapa. Nižaza

cijrta Yooz takuqui tuž cjičha, wejr tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñž puntuquiztan. Tekziqui ancha sufračha wejrqui. Chjaawjtaza iñartaza cjeečha. ¹³ Jaziqui wejr cjiwčha, Elias aqui tjonchila. Nekztan žoñinacaqui Elías ninacž munañparu paachičha. Nužupan cijrta Yooz takuqui cjičha Elías puntuquiztan. —Nuž cjichičha Jesusa qui.

ZAJRAZ TANTA UZA CHJETINTA

¹⁴ Nekztan parti tjaajinta žoñinacžquiz irantičhičha. Nekzi muzpa žoñinacaqui želatkalčha. Parti tjaajintanacžtan judiuž lii tjaajiñinacžtan ch'aazatkalčha. ¹⁵ Tjappacha Jesusa cheržcu ispani ch'uj cjichičha. Nekztan tsaani zagtchičha.

¹⁶ Jesusa qui pewcičha, tuž cjican:

¿Ninacžtan čhjulut chiyas?

¹⁷ Tsjii žoñiqui kjaazičha:

—Tjaajiňi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjjjcchinčha. Zajraž lutzan, upa cjissičha.

¹⁸ Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz lizza. Nekztan t'uckatčha. Nekztan yokquiz tjojtsa. Atquiztan čh'utukaž jup'okičha. Ižkekaž jojčha. Ljajtikaž cjissa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinčha, zajra chjatkatajo. Ninacaqui ana chjatkati atchičha.

¹⁹ Jaziqui Jesusa qui kjaazičha:

—Ančhucqui, ana criňi žoñinacčhucpančha. ¿Čhjuloracamat ančhucatan kamac wejrjo? ¿Čhjuloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza zjjjcžca.

²⁰ Nekztan nii uzac zjjictatačha. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza t'uckatchičha. Nekztan

nii uzaqui yokquiz tjojtsičha. Yokquizpacha zunt'ichičha, atquiztan čh'utu jup'okcan.

21 Jesusaqui ejpžquiz pewczičha:

—¿Čhjuloratanpacha am uza laacjichitajo?

Niiž ejpqui kjaazičha:

—Koltallquiztanpacha. **22** Tii zajrapan wilta wilta tjojt tjojtskatčhani ujquizimi kjazquizimi tickskatzjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnallā wejrnatqui.

23 Nekztañ Jesusaqui nii ejpžquiz chiichičha:

—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjicanajo? Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui čhjulumipankaz atasačha.

24 Nii uz ejpqui altu joržtan chiichičha:

—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!

25 Jesusaqui naychičha, muzpa žoñinaca ajcsquiñi. Nekztañ zajra ujzičha, tuž cjican:

—Zajra, amqui tii uza upa oñi cjiskatchamčha. Wejrqui am mantučha. Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquičha.

26 Nii zajraqui uza wilta t'uckatchičha. Nekztañ ancha kjawcan, ulanchičha. Nii uza ticzižtakaz cjissičha. Nekztañ jila parti žoñinacaqui chiichičha:

—¡Ticzila tii uzaqui!

27 Nekztañ Jesusac kjarallcu tanžcu žinzičha. Nekztañ nii uzaqui tsijtsičha. **28** Nekztañac tjaa-jinta žoñinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnatqui ana nii zajra chjatkatí atojo?

29 Jesusaqui kjaazičha:

—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkti atasačha.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan ojkchičha Galilea yoka nuž. Ana žoñiž zizan nekz žejlz pecatčha, niiž tjaajinta žoñinacžquiz iya tjaajinzjapa. ³¹ Tuž cjican tjaajinchicħa:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii žoñiqui wejr tarazunaž paaquičha, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeečha. Contal cjeečha. Nekztan čħejep majquiztan jacatatačha.

³² Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchičha. Niżaza Jesusa iya pewcz ek-sičha:

—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? —Nuž cjican, pewcz pecatčha, pero.

¿JEC ZOÑIT TUCQUINAQUI?

³³ Nekztan Capernaum cjita wajta irantichičha. Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiž tjaajintanaca pewczičha:

—¿Ojkcan ančhuc čħjulučha parliya?

³⁴ Nekztan anaž čħjulumi kjaazičha. Ojkcan tii puntu parlatčha, “¿Ject tucquinaqui cjes?” cjican.

³⁵ Nekztan Jesusaqui julzičha. Niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, paljaychičha:

—Jakziltat tucquinac cjis pecħhaj nioui, wirquinpankaz cjis waquizičha. Mantapaazpankaz waquizičha.

³⁶ Jesusac tsjii uza kjawžcu, taypiquiz tsijtskatchičha. Nii uza žcojričha, tuž cjican:

³⁷ —Jakzilta žoñit wejt laycu tsjii ocjala sirwičhaja, jalla nioui wejr sirwičha. Niżaza anaž

wejr alaja sirwičha; wejrž cuchanžquiñi nii zakaz sirwičha.

CRISTUZ FAVORA PAAÑI ZOÑI

³⁸ Nekztan Juanqui cjichičha:

—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii žoñiqui zajranaca chjatkatačha. Niiqui ana učhumtan chica ojklayñičha. Nekztan wejrnacqui ujzinčha, “Nižta anačha paazqui”, cjican.

³⁹ Jesusaqui cjichičha:

—Ana nižta chiya. Jakzilta žoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintra ana pjazila chiyaquicħa. ⁴⁰ Jakzilta žoñiżlaja ana učhum quintra niiqui, učhumnaca partizakazza.

⁴¹ Weraral chiyučha, ančhucqui Cristuž illzta žoñinacpančhucčha. Jakzilta žoñit weriž cjen ančhucaquiz tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquicħha arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Wejtquiz criichi žoñinaca žejlčha, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta žoñit nižta criichi žoñinaca ujquiz tjojtskatačhaja, jalla niiqui ana wali paačha. Nii paañi žoñž jorquiz pajk tjaaj mokżcu, koz kotquiz jacuntiz waquizičha. Jalla nižta tsjan cusaž cjesačha nii žoñžtaqui. ⁴³ Am kjarat ujquiz tjojtskatz pecħhaj niiqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarchiz ojkzqui, nii ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii kjarchizkaz arajpachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasačha. ⁴⁴ Infiernuquziqui žoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquicħha. Nii

asñi ujqui anaž wira tjesnaquičha. ⁴⁵ Nižaza am kjojchat ujquiz tjojtskatz pecčaj nioui, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasačha. ⁴⁶ Infiernuquizi qui žoñi luljñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquičha. ⁴⁷ Am čhujquit ujquiz tjojtskatz pecčaj niiqui, leczna. Infiernuquin pizc čhujcchiz Yooz cuchnasaž niiqui, ana waliž cjesačha. Juc'anti cusaž cjesačha tsjii čhujcchizkaz arajpachquin ojkzqui. ⁴⁸ Infiernuquizi qui žoñi luljñi lak'unacami anaž ticznaquičha. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquičha.

⁴⁹ Tjapa žoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequičha. Zapa wilananacaqui yawcžtan tjacžtapančha, jalla nižta. ⁵⁰ Yacuqui zumačha. ¿Yacuž lak'anznasaž niiqui, kjažt wilta ch'uyi cjisnasa? Yawcchizpanž ančhuc želaquičha. Porapat zumaž kamaquičha.

10

JALJTIZ PUNTU

¹ Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkchičha; nižaza Jordán cjita pujž najwctuñtan ojkchičha. Nicju muzpa žoñinacaqui wilta ajcsičha. Nekztan Jesusaqui wilta tjaajinchičha, jaknužt tjaajiñitažlaj, nii. ² Fariseo žoñinacaqui tjonchičha, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan pewczičha, tuž cjican:

—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnalla.

³ Jesusaqui ninacžquiz pewczičha:

—¿Moisés cjita žoñiqui, jaknužt ančhucaquiz mantichiya?

⁴ Nekztan ninacaqui kjaazičha:

—Moisesaqui tuž mantichičha, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasačha tjunatan jaljtiz-japa. Nekztan jaljtsačha.”

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui chiižinchičha:

—Ančhuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatačha.

⁶ Niiž tuquiqui ana nižta mantitatačha. Tuqui tim-puqui Yoozqui tjappacha paacan, žoñi paachičha luctaka maataka. ⁷ “Nižtiquiztan žoñiqui maa ejpžquiztan zarakaquičha, tjunatan kamzjapa. ⁸ Nekztan nii lucutiňi žoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. ⁹ Yoozqui tsjii lucutiňi cjiskatchičha. Nekztan lucutiňi žoñiqui anapan jaljtiz waquizičha.

¹⁰ Wiruñaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewczičha nii jaljtiz puntuquiztan.

¹¹ Jesusaqui kjaazičha:

—Jakzilta žoñit tjunatan jaljtižcu yekja maatakatan zalžaj niiqui, ujž paačha, tuquita tjuna quintra. ¹² Nižaza jakzilta žont persun luctakžtan jaljtižcu, yejka luctakžtan zalžaj niiqui, ujzakaz paačha, tuquita lucž quintra.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHICHA

¹³ Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjiccchičha, kjaržtan lanznajo. Nuž zjijcan Jesusiž tjaajintanacaqui nii ocjala chjaawjchičha. ¹⁴ Nižta

chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchičha. Nekztan tjaajinta žoñinacžquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Tii ocjalanačaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaajwa. Tii ocjalanačz kuzziz irata, jalla nižta žoñinacačha Yooz wajtchiz žoñinacaqui. ¹⁵ Ultim weraral chiyučha, ocjalanačaqui maa ejpž mantitanaca cazzo. Jalla nižta irata žoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquizičha. Ana cazaquiž ni-iqui, wira ana Yooz wajtchiz žoñinaca cjequičha.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui ocjalanača žcojržcu k'aachichičha. Zapa maynižquiz kjaržtan lanžcu:

—Yooz am wintijla, —cjichičha.

RICACH ZOÑIŽ QUINTU

¹⁷ Nekztanačaqui žoñinacžquitztan Jesusaž zarak-tan tsjii žoñiqui zati pariju tjonchičha, niiž yuj-quiz quillslaki. Nii žoñiqui cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, zumamž amqui. Yooztan wiñaya kamzjapaqui, ¿čhjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁸ Jesusaqui kjaazičha:

—¿Kjažtiquiztan, “Zumamž amqui”, cjeejo? Anaž jec žoñimi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ¹⁹ Amqui Yooz mantitanaca zizñamčha: “Anačha adulteriuquiz ojklayzqui. Anačha conzqui. Anačha tjañi cjisqui. Anačha toscara chiizqui. Anačha incallzqui. Am maa ejpčha rispitzqui”.

²⁰ Nii žoñiqui kjaazičha:

—Tjaajiňi Maestro, koltallquiztanpacha tjapa tinaca caziñčha.

²¹ Jesusaqui nii žoñž kjutňi cherzičha, k'aachtican. Nekztan cjichičha:

—Tsjii cusasa pjaltičha amtaqui. Tjappacha am chjultaki žejlñinaca tuyzna. Poris žoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jazioui. Nekztan am arajpachquin juc'anti ricachum cjequičha. Nuž paažcu wejtquin tjona. Sufrisjapa listu cjee. Nekztan wejtan chica ojklayñi cjequičha.

²² Walja ricachutačha nii žoñiqui. Nekztan nii chiitiquiztan ancha upa kuz cjissičha. Llaquita ojkchičha.

²³ Nekztan Jesusaqui tjapa kjutñi chercherzičha. Nekztan tjaajintanacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¡Ricachunacžtaqui walja ch'amačha Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui!

²⁴ Niiž tjaajintanacaqui Jesusaž chiitiquiztan ancha tsucchičha. Nekztanaqui Jesusaqui wilta paljaychičha, tuž cjican:

—Jilanaca. ¡Jakzilta žoñit tii wir cusasanacquiz kuz tjaachaja, jalla ninacžtaqui walja ch'amačha Yooz wajtchiz žoñinaca cjisqui! ²⁵ Tsjii camello cjita animala žejlčha. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasačha. Ricachunacazti tsjan ch'aman Yooz wajtquiz luzasačha, Yooz mantita žoñinaca cjisjapa.

²⁶ Nii chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui juc'anti tsucchičha.

—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican, pewcsassičha.

²⁷ Jesusaqui ninacžquiz cherzičha. Nekztanac cjichičha:

—Zoñiqui anaž persunpacha liwrii atasačha. Yoozpankazza liwriiñqui. Yoozqui jecmi liwrii atasačha.

²⁸ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychičha:

—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha ecchinčha, amtan chica ojklayzjapaqui.

29 Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Weraral ančhucaquiz cjiwčha. Jakzilta žoñit Yooz tawk laycu wejt laycu kjuya, jilanaca, cullacanaca, maa, ejp, maatinaca, zkalanaca, jalla ninaca ecačhaj niiqui, **30** tii muntuquiz kjuyanaca, jilanaca, cullacanaca, maanaca, maatinaca, zkalanaca, nižtanaca patac wilaž ninacžtajapa želaquičha. Pero chjaawjta iñartazaž cjequičha. Jalla nuž cjenami, arajpachquin wiñaya Yooztan zuma kamaquičha. **31** Walja anzik tucquin žoñinacaqui wirquin cjisnaquičha ultimquizi qui. Nižaza walja anzik wirquin žoñinacaqui tucquin cjisnaquičha ultimquizi qui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

32 Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita wajtquin okatčha tjaajintanacžtan. Jesusačha ninacž tuqui ojkchiqui. Nii tjaajinta žoñinacaqui tsucchi okatčha. Nii parti apzñinacaqui ekscan okatčha. Nekztanac Jesusac niiž tuncapan tjaajintanaca kjawžcu, tsjii kjutni chjitchičha. Nekztan jaknužt niižquiz watačhaja jalla nii mazinchičha.

33 Jesusac cjichičha:

—Nonžna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jerusalén watjaž ojkčha učhumqui. Jalla nii wajtquin tarazuna paatal cjeečha. Timlu jilirinacžquiz nižaza judío tjaajijinacžquiz tantal cjeečha. Nekztan ninacaqui, “Ticžla tiíqui”, cjequičha. Nekztan yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeečha. **34** Nekztan wejr munu paatal cjeečha. Llawsižtan tujttal cjeečha. Wjajttal

cjeečha. Ultimquiziqui contal cjeečha. Nekztan ticžcuqui čhjep majquiztanac jacatatačha.

JACOBZTAN JUANZTAN

³⁵ Nekztanaqui Zebedeož majchnacaqui Jacobžtan Juanžtan Jesusižquin macjatchičha tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, čhjulut amquiztan pecučhaj niiqui, tjaalla.

³⁶ Jesusaqui pewczičha:

—Čhjuluž pecya?

³⁷ Nii pucultan žoñiqui kjaazičha:

Chjuloram am tjappacha mantačhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsjiiqui žew kjuttan, tsjiiqui zkar kjuttan.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Ančhucqui tii mayta ana intintichiňchucčha. Wejrqui tsjii wasu licznačha. Nižaza tsjii bautismo bautista cjeečha. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufri atasajo?

³⁹ Ninacaqui kjaazičha:

—Atasačhay.

Nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejr irata ančhucqui tsjii wasu licznaquičha. Nižaza tsjii bautismo bautista cjequičha. ⁴⁰ Pero žewquiztan nižaza zkarquiztan julznaj cjičhaj niiqui, wejr ana nii atasačha. Jakziltižtažlaj nii julz tjacžta niiqui, ninacžtaž cjequičha.

⁴¹ Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuž nonžcu, žawjchičha Jacobuž nižaza Juanž kjutni.

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinta žoñinaca kjawzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui zizza. Tsjii nacionž chawjc jilirioui nacion nužpachaž cazkatčha. Tsjii c'ari patrunažtakaz cjissa jilirinacaqu. Jilirinacaqu tјapa žoñinaca rispitskatčha. ⁴³ Ančhuczti anačha nižta cjisqui. Jakziltat ančhucaquitztan juc'ant chekan žoñi cjis pecčhaj niiqui, partinacž piyuna cjis waquizičha. ⁴⁴ Jakziltat ančhucaquitztan ancha tucquin cjis pecčhaj niiqui, tјapa žoñinacž mantuquizpanž cjis waquizičha. ⁴⁵ Jalla nižtijapa wejr tjonchinčha. Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Pero ana žoñiž sirwita cjisjapa tjonchinčha. Antiz žoñinaca sirwisjapa tjonchinčha. Zoñinacž cuntiquitztan ticzjapami, žoñinaca liwriizjapami, nijapa tjonchinčha wejrqui.

ZUR ZOÑI CHJETINTA

⁴⁶ Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan ulanžquichičha tjaajinta žoñinacžtanami tama žoñinacžtanami. Jicz latuquiz tsjii zur žoñi julzi želatčha, tomangžcan. Bartimeo cjitatačha, Timeož majch. ⁴⁷ Nii Nazaret wajtchiz Jesusa macjatžquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui kjawchičha, tuž cjican:

—¡Jesus, Davidž Majchimčha! ¡Wejr okžnalla!

⁴⁸ Nekztan žoñinacaqu nii zur žoñi ujsičha:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchičha:

—¡Davidž Majch, wejrpanž okžnalla!

⁴⁹ Nekztan Jesusaqui tsijtsičha.

—Nii žoñi kjawžca, —cjichičha. Zoñinacaqu nii zur žoñi kjawzičha, tuž cjican:

—Tsijtsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.

50 Nekztan niiž zquiti cujtžcu, tjojktichičha. Jesusižquin macjatchičha. **51** Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewczičha:

—¿Čhjulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?

Nii zur žoñiqui kjaazičha:

—Tjaajiňi Maestro, ancha zurtčha wejrqui. Cherz pecučha.

52 Jesusaqui cjichičha:

—Am tјapa kuztan cjen žejtchamčha. Jazic oka.

Nii orapacha nii žoñž čhjujquiqui cjetsičha. Cherňi cjissičha. Nekztan Jesusaž okan nii žoñiqui apzičha.

11

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZICHA

1 Nekztanaqui pizc wajtquin irantichičha TsjiiQUI Betfagé cjitačha, tsjiiQUI Betania cjita. Jerusalén wajtž žcatillatačha, Olivos cjita cur zanquiz. Jesusaqui tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchičha, **2** tuž cjican:

—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquičha. Nii aznuQUI ana zinta žoñiž yawztačha. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zjijcaquičha. **3** Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiquiztan nižta paa?” cjenaqui, ančhucqui tuž kjaaznaquičha, “Chawjc jiliriž pecčha”, cjican. “Upaquiztan tii aznuc tjepuntaž cjequičha”.

4 Nekztan nii pucultanaqui ojkchičha. Tsjii aznu cherchičha, kjuy zanquiz mokžta; callquiztačha. Nekztan ninacaqui aznu jwersičha. **5** Yekjap nekz žejlňi žoñinacaqui pewczičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?

⁶ Jesusiž chiitacama kjaazičha. Nužquiz nii žoñinacaqui cutzičha. ⁷ Jesusižquin nii aznu zjijcchičha. Nekztan zquitinaca carunsičha, Jesusiž yawzjapa. ⁸ Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jiczquiz chjinchičha. Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachičha rispitsjapa.

⁹ Jesusiž tucquin ojkñi žoñinacami Jesusiž wirquin apzñi žoñinacami tjappacha wiwchičha, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla! ¹⁰ ¡Tiiž mantaquicičha, učhum tuquita žoñičha David cjita, jalla nižta! ¡Yooz wintijla! ¡Viva učhum Yooz!

¹¹ Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzzičha. Nižaza timpluquiz luzzičha. Tjapa kjutñi chercherchičha. Nekztan tjuñiž zeziž cjen Betania cjita wajtquin ojkchičha niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹² Jakatažuqui Jesusaqui Betania wajtquistan ulanžcan, čhjeri eecskatchičha. ¹³ Ažquiztan higer munti cherchičha, ch'ojña chjañchiz. Nii munti cherzñi ojkchičha, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañikaz želatčha. Anatačha frut timpu. ¹⁴ Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintra chiichičha:

—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lu-laquičha.

Niiž tjaajintanacaqui nii chiita nonzičha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

¹⁵ Nekztan Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén watja irantižcu timpluquiz luzzičha. Nekztan timpluquitztan zawnchuc liwj tuyňi žoñinacami kjayňi žoñinacami tjirkatchičha. Paaz campiini žoñinacž mizami paloma tuyňiž zillami k'ala pjokzinchičha. ¹⁶ Jesusaqui nii timpla patiuran kužni žoñinaca k'ala jarq'uichičha. ¹⁷ Nekztanac chiižinchičha, tuž cjican:

—Cjirta Yooz takuqui tuž cjičha: “Wejt kjuyačha Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasačha tekziqui.” Ančhucqui tii timpla tjangz kjuyažtakaz paachinčhucčha.

¹⁸ Nekztan timpla chawjc jilirinacaqui judio lii tjaajiñinacaqui nii quintu zizcu parlichečha:

—Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican.

Tjapa žoñinacazti Jesusiž tjaajintiquitztan ispan-tichičha:

—Ancha cusala, —cjican.

Nižtiquitztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquitztan eksñitačha. ¹⁹ Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquitztan ulanchičha niiž tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOÑCHIČHA

²⁰ Jakawenztažuqui nii higuer cjita munti wilta watchičha. Waaa, kjoñchi cherchičha, žep'anacžquitztanpacha. ²¹ Pedruqui Jesusiž tuquita chiita taku cjuñžcu cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, cheržca. Amqui tii muntiž quintra chiichamčha. Jaziqui kjoñchičha.

²² Jesusaqui kjaazičha:

—Yoozquiz tjapa kuztan cjee. ²³ Weraral cjiwčha, jakzilta žoñit nii najwc curquiz,

“Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapachaž curu okasačha, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui. ²⁴ Jaziqui ančhucaquiz chiyučha, čhjulumi Yoozquitztan mayizaquiž niiqui, tjaataž cjequičha, Yoozquin tjapa kuztanž cjee. ²⁵ Nižaza ančhucqui čhjulorat Yoozquitztan mayisaja, nii orac ančhuca quintra žoñinacž uj pertunaquičha. Nekztan ančhuca Yooz Ejpqui ančhuca ujmi zakaz pertunaquičha. ²⁶ Ančhucqui ana žoñž uj pertunasaž niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca anazakaz pertunasačha.

¿JECT JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta quejpchičha niíz tjaajinta žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaajiñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninacaqui Jesusižquin tjonchičha. ²⁸ Nekztan pewczičha:

—¿Ject jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz paazjapajo?

²⁹ Jesusac nekztan kjaazičha:
—Wejrmi jazic ančhucaquiz zakal pewcznačha. Ančhucaž kjaaztan, wejr zakal ančhucaž pewcztac kjaaznačha, jec jilirit wejr utchi, nii. ³⁰ Tiil pewcznačha ančhucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo? Yoozkaya už žoñej. Jazicž kjaazna.

³¹ Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažum kjaaznaquejo? “Yooz mantitačha”, cjequiž niiqui, nekztan “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii

Juan ana criichinčhuctajo?” nuž cječhan tiicni.

³² Učhumqui anapančha chiyi atasačha, “Zoñiž mantitacha”, cjican.

Zoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichičha:

—Werara Yooz taku parliňi profetačha Juanqui.

Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekscu, ³³ ana kjaazñi atchičha. Ninacaqui chiichičha:

—¿Jaknužukazlan? Nekztanac Jesusac cjichičha:

—Nižaza wejr ana zakal maznasačha, jec jilirit wejr utchi, nii.

12

ANA ZUM PIYUNANACZ QUINTU

¹ Nekztan Jesusaqui tsjii quintu paljaychičha, tuž cjican:

—Tsjii žoñi želatčha, patruna. Nii žoñiqui uwas zkala čhjacchičha. Nekztan pajk uyu pirkichičha nii zkäl muytata. Nižaza maz ojt paachičha, uwas kjaz spijitzjapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichičha, zkala itzjapa.

'Nekztan nii patrunaqui zkala partira tjaachičha piyunanacžquiz. Nekztan ažkquin ojkichičha. ² Nekztanaqui zkala ricujz timpuž tjon-tan nii patrunaqui tsjii piyuna cuchanžquichičha, niiž partira zkala ricujzjapa. ³ Nii partira tanzni žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna tanžcu kijtchičha. Wjajtchičha. Ana čhjulchiz cuchanchičha patrunžquin. ⁴ Nekztan nii patrunaqui tsjiüztan wilta cuchanžquichičha. Nii partira tanzni žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhajcchičha. Achquiz chjojritchičha.

Chjaawjkatchičha. ⁵ Nekztan nii patrunaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichičha. Chjep wiltiquizi qui piyuna conchičha. Nižta anawali paachičha tsjii kjaž cuchanta piyunanacžquiz. Partiqui wjajtatačha. Partiqui contatačha.

⁶ 'Iya tsjii želatčha nii patrunž k'ay majch. Ultimquizi qui nii patrunaqui k'ay majch cuchanžquichičha, "Wejt majch rispitta cjequičha", cjican. ⁷ Nii partira tanzni žoñinacazti ninacpora parlassičha tuž cjican, "Tsjii nooj tii majchqui ejpz irinsa tanznasačha. Tii zkal yokanaca k'alaž ricujasačha. Ojklay tiiž conla. Nekztan tsjii nooj učhumnacaltaž tjappacha tii zkal yokanaca cjequiž, jalla". ⁸ Nekztanaqui nii majch tanžcu conchičha. Nekztan nii yokquitztan niž ticzi curpu jwescu, tjojtchičha.

⁹ Nekztan Jesusaqui pewczičha:

—¿Nii uwas zkalchiz patrunaqui, čhjulut paačhaja? Wejr cjiwcha, nii patrunaqui tjonaquičha. Nekztan nii partira tanzni žoñinaca conaquičha. Nekztan niij uwas zkal yokanaca yekjanacžquiz tjaaquičha.

¹⁰ 'Ančhucqui Yooz taku liichinchucčha, ¿ana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjičha:

"Kjuy pirkiniñinacaqui tsjii maz tjojtchičha. Nii tjojta mazqui isquinquiz cjissičha. Ultimquizi qui tucquin cjissičha. ¹¹ Yoozqui nuž cjiskatchičha. Nii cheržcu ancha ispanich-inčhumčha".

Nuž cjičha cjijrta Yooz takuqui.

¹² Nekztanaqui nii quintrí žoñinacaqui Jesusa tanz pecatčha:

—Tii quintu wejtnaca quintraž, —cjican.

Nekztan nii žejlñi žoñinaca eksu, quintri žoñinacaqui Jesusa ecchičha, ana kjaž cjiscu. Nužquiz ojkchičha.

TASA TJAAZ PUNTU

¹³ Yekjap fariseo žoñinacaqui Herodes žoñinac̄tan cuchanžquitatačha, Jesusa pewczñi. Niž chiitiquiztan tsjii anazum taku jwes pecatčha. ¹⁴ Jazi qui cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, zizuž wejrнacqui, am werarapan chiiňamčha, žoñinacaž am quintra chiichiž cjenami. Nižaza am taku anaj tsjii tsjii chiichila žoñinacž laycu. Yooztan kamz puntuquitztan werarapan tjaajiňamčha. Jazic tjaajžnalla tii puntu. Wejrнacqui César cjita jiliržquiz tas paaz tjaayiňčha. ¿Nuž walikazkay už anaž wali cjesaj? ¿Nii tas paaz tjaaz waquizasaya, už anaž waquiza-saj, jaa?

¹⁵ Jesusa qui ninaca pizc kuzziz zizatčha. Nekztan kjaazičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr ujchiz jwes pecjo? Tsjii paaz zjjicca, cherzjapa.

¹⁶ Tsjii paaz zjjicchičha. Nekztan Jesusac pewczičha:

—¿Tii paazquiz, jecž yujctaya? ¿Jecž tjuu cjijr-tataya?

Ninaca qui kjaazičha:

—César cjita jilirž tjuučha. Niž yujcčha niiqui.

¹⁷ Nekztan Jesusa qui chiichičha.

—Chjulumi jiliržta cjena qui jiliržquiz tja. Nižaza čhjulumi Yoozta cjena qui Yoozquiz tja.

Nuž chiitiquiztan ninaca qui ancha ispantichičha.

JACATATZ PUNTU

18 Nekztan yekjap saduceo žoñinacaqui Jesusa cherzñi ojkchičha. Jacatatz puntu ana criñipantačha. Jesusižquin macjatžcu pewczičha:

19 —Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui učhumnaçalca cijrkalčha, tuž cjican: “Tsjižoñtitcznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan zals waquizičha, nii ticzi jilž cunquitztan ocjala paazjapa”.

20 Jaziqui pakallak jilazullca želatčha. Nii jilir jilaqui zalsičha. Nekztan ticzičha ana ocjalchiz.

21 Nekztan tsjiž taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana ocjalchiz ticzizakazza.

22 Tjappach nii pakallak jilazullcanacaqui naa žonatan zalsičha. Nekztan tjappacha ana ocjalchiz ticzičha. Ultimquiziqui naa žonqui ticzinčha. **23** Jaziqui žoñinaca jacattanaqui wilta žeti tantanaqui ɿjakzilta jilž tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan zalsičha.

24 Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhuca takuqui tsjiž kjutñi chiyiñchucpančha. Ančhucqui Yooz takumi Yooz azimi anapan zizza. **25** Ticzi žoñinacaž jacattanaqui anaž zals želaquičha. Anaž tjotjowami turtakanacami zalznaquičha. Arajpach anjilanaca irataž kamaquičha.

26 Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cijrkalčha. Liichinčucčha, ɿana jaa? Tsjiž ujsñi kalquitztan Yoozqui Moisesquiz paljaychičha, tuž cjican: “Abrahamž Yooztčha wejrtčha. Nižaza

Isaacž Yooztčha, nižaza Jacobž Yooztčha". ²⁷ Yooz Ejpqui anačha ticzi žoňž Yoozqui, žejtñi žoňž Yoozqui. Nižtiquiztan ančhuca takuqui anchora tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

²⁸ Nekztanaqui žoňinacžtan Jesusižtan ch'aasni nonžcu tsjii judiuž lii tjaajiňi žoňiqui macjatžquichičha. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii žoňiqui pewczizakazza, tuž cijcan:

—¿Jakzilta Yooz mantitat chekanaqui?

²⁹ Jesusaqui kjaazičha:

—Tii Yooz mantitačha chekanaqui: "Nonžna ančhucqui, Israeli wajtchiz žoňinaca. Tsjan chawjc jiliričha učhum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlčha. Yoozqui Jiliripančha. ³⁰ Ančhucqui tii ančhuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquičha, nižaza tjapa animužtanami, nižaza tjapa pinsamintužtanami, nižaza tjapa aztanami". Jalla nii Yooz mantitačha chekanaqui. ³¹ Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlčha. Tuž cjičha: "Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha žoňinacžquizimi, lijitung mazištakaz". Tii pizc mantitanacačha juc'ant chekanaqui čhjul mantitanacquitztanami.

³² Nekztan nii judío tjaajiňiqui cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, werara chiichamčha. Am chiitaqui cusačha. Tsjii Yoozpankaz žejlčha; ana iya želasačha. ³³ Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa animužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistančha

žoñinacžquizimi, lijitu mazištakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami nižaza ofrenda tjaaz mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz mantitanacačha juc'ant chekanaqui.

³⁴ Nii judío tjaajiňi žoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichičha. Nižta nayžcu Jesusaqui chiichičha:

—Amqui Yooztan kamz jicz cježullačha, Yooz mantita žoñi cjisjapa.

Nekztan žoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewczni anaž atatčha.

¿CRISTUQUI JECZ MAJCHTATA?

³⁵ Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaajincan, cjichičha:

—Nii judío tjaajiňinacaqui tuž cjičha: “Davidž majchkazza Cristuqui”. ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?

³⁶ Arajpach Yooz Espirituqui David chiikatchičha, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichičha: ‘Tsiji ora wejrqui am kjojch koztan am quintri žoñinaca t'okskatačha. Nii oracama wejt žew latu julzna’”.

³⁷ Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichičha: “Chawjc jiliričha tiiqui”. ¿Nižtiquiztan jaknužt niiž chawjc jiliri niiž majchqui cjesajo? —Nuž cjichičha Jesusaqui.

Nii tama žejlňi žoñinacaqui Jesusiž taku nonz juztazzičha.

JUDIO LII TJAAJIÑINACA

³⁸ Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichičha:

—Judío lii tjaajiňinacžquiztan cwitazaquičha. Ninacac tol zquitchiz ojklayz juztazničha.

Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika pecñičha. ³⁹ Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñičha. Nižaza pjiystiquiz lujlcan ancha tucquin cjicjis pecñičha. ⁴⁰ Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjiskatñičha. Nižaza žoñinaca incallzjapa ažka Yooztan parlitažoka cjiñičha. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta cjequičha.

OFRENDA PUNTU

⁴¹ Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yujcquin julzičha. Nekzi žoñinaca paaz uchan cherchičha. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchičha. ⁴² Nekztan tsjaa poris žewqui tjonchinčha. Pizc paazalla utchinčha, koluculla. ⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz kjawzičha. Nekztan intintiskatchičha:

—Weraral chiyučha, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinčha, tjapa nii parti žoñinacžquitztan cjen. ⁴⁴ Nii parti žoñinacaqui čhetinta paaz utchičha. Naa poris žewzti tjappacha naatan kamñi paaz utchiñčha.

13

JUDIO TIMPLUZ PUNTU

¹ Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami ancha cusačha.

² Jaziqui Jesusaqui niižquiz chiichičha:

—Tii pajk kjuyanaca cherčha amqui. Wejrqui cjiwčha, tsjii nooj ana zinta tii maznacaqui pirkita želaquičha. Tjappacha pajlžtaž cjequičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan Olivos cjita curu ojkchičha, timpluž zanquiz. Nekzi Jesusac julzi želatčha; ana iya žoñi želatčha. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan, Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

⁴ —Maznalla wejtnacaquiz. ¿Chjulorat nii amiž chiita wataquejo? ¿Ima amiž chiita watan, chjulunacat wataquejo?

⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha jecžquizimi incallskata. ⁶ Zoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha Cristutqui”, Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquičha.

⁷ 'Ančhucqui quintunaca nonznaquičha, quira žejlz quintunaca, ch'ajwa quintunaca. Nekztan anačha tsucaquičha ančhucqui. Nižtapanž wataquičha. Tii muntu tucuzinzqui imaž irjatžquičha. ⁸ Nacionporaž kichjasaquičha. Wajtporaž kichjasaquičha. Tjapa kjutni yokac chjeknaquičha. Mach'anaca želaquičha. Zoñipora kichjasaquičha. Ancha žoñinaca t'akjisaquičha tjapa kjutni. Sufrisnaca uzcakaž kallza. Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquičha.

⁹ 'Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquičha. Zoñinacaqui ančhuc tanžcu jilirinacžquin chjichaquičha. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajtazakaz cjequičha ančhucqui. Weriž cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi apantitaž cjequičha. Nekztan wejt puntuquiztan ninacžquiz maznaquičha ančhucqui. ¹⁰ Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin

maz maztaž cjequičha. ¹¹ Chjulorat ančhucqui jiliržquiz apantita cječhaja, jalla nii ora anačha eksnaquičha, ćkjažt wejr cjeequejo? —cjicanaqui. Nižaza anačha ancha čhjulu chiismi pinsaquičha ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančhucaquiz tjaajznaquičha, čhjul takut chiyačhaja, nii. Ančhuca persun pinsita inapankazza. Nii oraqui Yooz Espirituqui ančhucaquiz chiikataquičha. ¹² Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquičha conkatzjapa. Ejpnacaqui persun maati tarasunaquičha conkatzjapa. Maatinacami maa ejpž quintra tsjitsnaquičha conkatzjapa. ¹³ Ančhuc weriž cjen tjapa žoñinacaž chjaawjtaž cjequičha. Jakzilta žoñit ticzcama wejtquiz tjurt'ačhaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha.

¹⁴ 'Daniel cjita Yooz taku parliňi profetaqui cjijrtkalčha, tuž cjican: "Tsjii nooj tsjii juc'ant anawal akniž želaquičha". Jakziquin niiqui ana žejsalaja, nicjuň želaquičha tii anawalioui. Chjulorat ančhucqui nižta cheračhaja, nii ora curunacquin atipas waquizičha tjapa Judea yokquin žejlñinacaqui. Liiňi žoñiqui intintazla. ¹⁵ Nii kjuy juntuň žejlñi žoñinacaqui chjijwžcu ana kjuya luzla, čhjulumi chjichi jwesjapa. ¹⁶ Nii zkalquin žejlñi žoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquitit apti. ¹⁷ Nii timpuquizioui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri cjequičha. ¹⁸ Yoozquinčha mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanacac tjonla, nii. ¹⁹ Tii sufris timpu yekja sufrisnacquitzan juc'anti sufris cjequičha. Tuqui timpuqui Yoozqui tii muntu paachičha. Nekztan jecchuc anapanž tižta sufrisnacac watchiqui. Tekztan najwcchuc

anaž iya juc'anti sufrisqui cjequičha. ²⁰ Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskataquiž niiqui, tjapa žoñinacaž ticznaquičha. Yoozqui niiž illzta žoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquičha.

²¹ 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyaquičha: "Chera. Ticjučha Cristuqui". Yekjapac chiyaquičha: "Nacjučha Cristuqui" cjican. Nuž chiichiž cjenami, anapančha nii taku criyaquičha ančhucqui. ²² Incallňi žoñinacaž tjonaquičha. Tsjii incallňinacaqui: "Cristutčha wejrqui", cjequičha. Yekjapazti: "Yooz taku parliňtčha wejrqui", cjequičha. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquičha, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquičha, Yooz illzta žoñinacami. ²³ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz mazinchiňčha. Nižtiquiztan walja cwitazaquičha ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

¿JAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

²⁴ Nekztanaqui tii sufri timpu wattan, tjuňi qui zumaquičha. Nižaza jiizmi anaž iya kjanaquičha. ²⁵ Warawaranacami tsewctan tjojtsnaquičha. Tseecu azziz žejlňinacaqui chjekinskattaž cjequičha. ²⁶ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňiž cheraquičha. Wejrqui tsjir taipyquiz tjonačha, walja aztan, ancha ispantichuca. ²⁷ Nekztanaqui tjapa kjutňi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta cjequičha, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjiyquitztanpacha tjapa arajpach tjiyquitztanpacha juntjapžtaž cjequičha.

28 'Ančhucqui tii puntu zizaquičha higuera cjita muntiquiztan. Chjulorat nii muntiqui ch'ojñantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatičha. Nužupanž zizza ančhucqui. **29** Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquičha; tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiqui wajillaž tjonaquičha, nii. Nižaza tii muntu tucuzinzqui žcatillačha. **30** Weraral cjiwčha, tjapa tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui ana ticznaquičha, ima tii weriž chiita watan. **31** Arajpachami yokami tucuzaquičha. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzaquičha. Nužupanž cumplisnaquičha.

32 'Wejt tjonz tjuñimi wejt tjonz orami anaž jecmi zizasačha, anaž nii arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

33 'Ančhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Chjulorat nii tjuñi tjonačhaja, nii ora ana zizza ančhucqui. **34** Jalla tii quintuž iratačha wejt tjonz tjuñi. Tsjii žoñiqui ažkquin ojkz tantiichičha. Ima niiž kjuyquiztan zarakcan zapa mayni niiž piyunanacžquiz langz tjaaccha. Kjuy cwitiñi žoñžquiz zuma cwitajo mantičha. **35** Nekztan ojkžcu, čhjulorat nii kjuychiz žoñiqui quepačhaja, jalla nii ora, piyunanacaqui ana zizza, niit už zeztan tjonačhaja, niit už chica arama tjonačhaja, niit už kjantat ora tjonačhaja niit už wentan tjonačhaja. Chjulorat tjonačhaja, ninacaqui anaž zizza. Nižtiquiztan piyunanacaqui listuž cjila. **36** Jalla nii irata ančhucqui listuž cjee. Tiripintit ančhucaž tjajan tjonasačha. **37** Wejrqui ančhucquizimi tjapa žoñinacžquizimi chiyučha, listupančha cjee.

14*¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?*

¹ Puc majkaz pjaltičha pascu pjijztiquinaqui. Nii orazakaz yekja pjijztaqui kalltiznatčha, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjijzta. Jalla nii ora timplu jilirinacžtan judio tjaajiñinacžtan palt'ichičha, tuž cjican:

—¿Jaknužum Jesusa incallžcu tanas?

Nižaza nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazzičha.

² Ninacaqui tantiižcu, cjichičha:

—Pjijztiquiz anaž tanz waquizasačha. Zoñinacaqui učhum quintraž cjisnasačha.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

³ Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatčha, Simonž kjuyquiz. Nii Simonaqui tuquitan mojkchi janchichiz žejlñitačha. Nekzi lulan tsjaa maatak žonqui tsjii putillžtan tjonzinčha. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti želatčha, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro cjita maztan paatatačha. Nekztan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž achquiz asiiti alsinčha. ⁴ Yekjap nekz žejlñi zoñinacaqui žawjzičha. Ninacpora palt'ichičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo? ⁵ Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuñ. Nekztan nii paazqui poris žoñinacžquiz onansalani.

Naaža quintra chutchičha. ⁶ Nekztan Jesusaqui chiichičha:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chijcjisejo? Anačha taa žon kjaž cjisqui. Wejtquizi qui walika paachinčha. ⁷ Poris žoñinacami panž

žejlčha. Chjulorami ninacžquizi qui yanapasačha. Wejrqui anal ančhucatan tira želačha. ⁸ Taa žonqui jaknužt payi atčhaja, nii paachinčha. Imá wejt curpu tjatan asiitižtan alsinčha. ⁹ Chekpacha weraral cjiwčha, jaksiquinami tjapa kjutñimi Yooz taku parlita cječhaja, jalla ničju taaža paata parlita cjequičha, taa maatak žon cjuñznajo.

JUDAS QUI JESUSA TANKATZ PINSICHICHA

¹⁰ Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinacžquin palt'i ojkchičha. Jesusiž tuncapan tjaajinta žoñinacžquitztantačha Judasqui. ¹¹ Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchičha:

—Paaz tjaasačha, —cjican.

Nekztanaqui Judasqui tantiichičha, čhjulorat wali cječhaja, Jesusa tankatzjapa, nii.

PASCU CHJERI LUJLCHICHA

¹² Pjijzta kallñi tjuñi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuñi judio wajtchiz žoñinacaqui pascu uuza conñičha. Nii noojpacha tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz pewczičha:

—¿Jakziquin wejrnacqui ojkz waquiziya, pascu čhjeri luli tjaczjapaya?

¹³ Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchičha, tuž cjican:

—Wajtquin oka. Nekzi tsjii žoñžtan zalaquičha kjaz luuz kužži. Nii žoñž wirquiz apznaquičha.

¹⁴ Jakziquin nii žoñiqui luzačhaja, jalla ničju nii kjuychiz žoñžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Tjaajiñiqui cjichičha: ¿Jakziquin wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lulasaya? ¿Jaknit nii kjuyajo?” ¹⁵ Nekztan nii kjuychiz žoñiqui tsewcta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha

ančhucaquiz. Nii kjuya listu tjacžta cjequičha. Jalla nicju učhumqui čhjeri kisnaquičha. —Nuž mantichičha Jesusaqui.

¹⁶ Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchičha. Watja ojkchičha. Jesusiž chiitacama nižtapacha watchičha. Nekztanaqui pascu čhjeri kissičha.

¹⁷ Tjuñiž kattan Jesusaqui tjonchičha tuncapan tjaajintanacžtan. ¹⁸ Chjeri lujlcan Jesusaqui chiichičha:

—Weraral cjiwčha, ančhucaquitztan tsjii wejttan lujlñiqui wejr tarazunaquičha.

¹⁹ Ninacaqui nužquiz llaquita cjissičha. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewczičha. TsjiiQUI:

—¿Wejrkay? —cjichičha.

Tsjiic:

—¿Wejrkay? —cjichizakazza.

²⁰ Nekztanac Jesusac kjaazičha:

—Tuncapaniž ančhucqui tsjiiQUI wejr tarazu-naquičha. AnziQUI niičha wejttan chica čhjeri lujlchi. ²¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejr okačha, Yooz taku cijirtacama. Jakziltat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequičha. Nii tarazuňi žoñiqui anaj maa pjuchquitztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cji-tasačha.

²² Nekztanaqui čhjeri lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichičha. Nekztan t'anta kjolžcu, tjaajintanacžquiz tojzičha, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antačha wejt curpu cuntaqui.

²³ Nekztan tsjii wazu tanzičha. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza. Nekztan ninacžquiz

tjaatan, tjappacha ninacaqui nii wazquiztan liczičha. ²⁴ Jesusaqui chiichičha:

—Wejt ljocquiztan cjičha tiiqui. Wejt ljocčtan tsjii ew acta tjudžta cjequičha. Wejt ljocqui tjapa žoñinacž cuntiquiztan tjawktaž cjequičha. ²⁵ Weraral cjiwčha, uwas kjaz ana iya licačha, čhjulorat Yooz tjapa mantačhaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUIJESUSA ANA PAJÑI TUCAQUICHCHA

²⁶ Tsjii Yooz wirsu itscu ojkchičha Olivos cjita curullquin. ²⁷ Nekziqui Jesusaqui chiichičha:

—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquičha. Nižtapan cjijrta Yooz takuqui cjičha:

“Wejr arajpach Yoozqui awatiri conačha. Nekztan uuzanacaqui wichansnaquičha”.

²⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nekztan jacatatčcuqui ančhuca tuqui okjayačha Galilea cjita yokquin

²⁹ Nekztan Pedruqui chiichičha:

—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira nižta cjesačha.

³⁰ Jesusaqui kjaazičha:

—Weraral cjiwčha, tii weenpacha amqui ana wejr pajñi tucaquičha, Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim chiyaquičha.

³¹ Pedruqui juc'anti tjurt'ichičha, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasačha. Anapan amquitztanac zarakasačha.

Tjapa nii tjaajintanacaqui nižtapacha tjurt'ichičha.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHICHA

³² Nekztan Getsemaní cjita yokquin ojkchičha. Nicju Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz chichičha:

—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okačha.

³³ Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchičha. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysičha. ³⁴ Niiž tjaajintanacžquiz paljaychičha:

—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucačha. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquičha; anačha tjaajquičha.

³⁵ Nekztan tsjii koluc tuquinalla ojkchičha Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okzičha. Yoozquitztan mayizichičha, tuž cjican:

—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecučha. Tii sufrisquitztan liwriychucažlaj niiqui, amquiž liwriyalla.

³⁶ Tira maycan cjichičha:

—Yooz Ejp, amqui čhjulumipankam atasačha. Tii sufrisnacquitztan liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama paaz pecučha. Jaknužt am kuz amtičhaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.

³⁷ Nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichičha. Tjajchi zalchičha. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:

—¿Simona, amquim tjajya? ³⁸ ¿Anam tsjii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquitztan mayiza, ana ujquiz tjojtzjapa. Ančhucqui ancha kuztančha. Pero ančhuca curpuzti anaž awantasačha.

³⁹ Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchičha. Tuquiqui jaknužt parlichaja, nižtazaka parlichičha. ⁴⁰ Wilta tjaajintanacžquin

quejpžquichičha. Wilta tjajchi zalchičha. Ancha tjaji atipskatchičha. Ninacaqui Jesusižquiz ana kjaazñi atchičha. ⁴¹ Jalla nekztan Jesusac čhjep wilta ojkžcu quejpžquichičha. Nekztan chiichičha:

—Jazioui tjajchinčhucčha, ančhucqui, nižaza jeejzinčhucčha. Nužukaz. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Wejrqui ujchiz žoñinacž kjarquiz tankattal cjeečha. Nii ora anziqui irjatžquichičha. ⁴² Zaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuňi žoñiqui nii nacjuž tjončha.

JESUSAQUI TANTATACHA

⁴³ Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiioui tuncapan tjaajinta žoñinacžquitztan tjonchičha, Judas cjita. Tama žoñinacaqui Judastan tjonchičha pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž cuchanžquita tjonchičha. ⁴⁴ Tuquitan nii tankatñi Judasqui kazzičha Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu, cjichičha:

—Tsjii žoñil chjulznačha. Niiž niic cjequičha. Nekztan zuma tanžcu chjichaquičha.

⁴⁵ Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchičha:

—Tjaajiñi Maestro, —cjican.

Nekztan nii chjulzičha. ⁴⁶ Nekztan žoñinacaqui Jesusa tanchičha, preso chjitzjapa. ⁴⁷ Tsjii nekz tsijtchi žoñiqui pajk cuchillu jwessičha. Jalla nekztan tsjan chawjc jilirž piyuna chjojritchičha. Tsjii cjuñi pootžcu apakchičha. ⁴⁸ Nekztan Jesusac chiichičha:

—Ančhucqui cuchillunacžtan carotinacžtan wejr taní tjonchinčhucčha, tsjii tjañi cjes, nižtažtakaz. ⁴⁹ Zapuru ančhucaltan žejlchinčha, timpluquiz tjaajincan. Wira ana wejr tanchinčhucčha. Pero anzioui jaknužt Yooz taku chiičhaja, nužupanž cumplita cjila.

⁵⁰ Nekztanaqui tjapa niiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanzičha. Jesusa zinalla eclichečha.

⁵¹ Tsjii tjowaqui Jesusa apzičha, tsjii zquití irzi. Nii tjowac tantazakaztačha. ⁵² Nekztan nii zquití cutžcu, k'lapacha tsucaña atipchičha.

JESUSA CHAWJC JILIRINACZQUIN CHJICHTA

⁵³ Nekztanaqui Jesusaqui chjichtatačha timplu tsjan chawjc jilirž kjuya. Nekzioui timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan ajczitačha. ⁵⁴ Pedruqui ažquiztan apzičha, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii patiuquiz zultatunacžtan julzi želatčha, uj latuquiz kutuncan.

⁵⁵ Kjuyquizioui timplu jilirinacaqui tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quintra chiñi žoñi kjuratčha, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchičha.

⁵⁶ Muzpa tama žoñinacaqui Jesusiž quintra toscara chiichičha. Pero ninacž toscar takuqui anaž wira casatčha. ⁵⁷ Yekjap žoñinacaqui tsijtsku toscara chiichičha, tuž cjican:

⁵⁸ —Wejr nonziñčha, tii žoñi tuž chiiñi, “Tii žoñiž kjuya timplu pajlznačha. Nekztan čhjep majquiztan yekja timplu kjuyačha, ana žoñiž kjuya”. Nuž chiiñi nonzinčha wejrqui.

⁵⁹ Anaž nižtami žoñinacž takuc casatčha.
⁶⁰ Ultimquizioui nii timplu chawjc jiliri qui

tsijtsičha žoñinacž taypiquiz. Jesusižquiz
pewczičha:

—¿Anam kjaazñi at, kjaztatajo? ¿Kjaž cjican am
quintra chii tii žoñinacajo?

⁶¹ Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu, želatčha, ana
kjaazičha. Nekzta nii tsjan chawjc jiliriqui wulta
pewczičha:

—¿Amqui Cristumkaya? ¿Arajpach Yooz
Machimkaya?

⁶² Jesusaqui kjaazičha:

—Jesalla. Wejrtčha Cristutqui. Wejrqui
tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Tsjii nooj
ančhucqui wejr cheraquičha, juc'anti azziz Yooz
latuquiz julzi. Nekzta arajpachquitztan tsjirquiz
tjonačha.

⁶³ Nižta chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriqui
niž zquiti wjajrzinchičha, žawjchi tjeezjapa.
Nekzta cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan iya quintra chiiñi žoñi
pecasajo? ⁶⁴ Ančhucqui nonzinčhucčha. Tiiž
takuqui Yooz quintračha. Ana walipančha.
¿Čhjulučhum paaqui, kjažum cjeequi? ¿Tantiyalla?

Nekzta tjappacha quintra chiichičha:

—Tii žoñi contaj cjila, —cjican.

⁶⁵ Nekzta yekjapaqui Jesusižquiz llawsížtan
tjuitchičha, wjajtchizakazza. Nekzta niiž yujc
pañžtan tjetzinžcu, cjichičha:

—¡Pajalla, jaziqui! ¿Ject am wjajtchejo?

Nižaza zultatunacaqui Jesusiž yujcquiz
čhajczičha.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCCICHCHA

66 Nii ora Pedruqui kjuy patiuquiz želatčha. Nekzi tsjaa žonqui tjonchinčha. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitačha. **67** Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinčha. Nekztan paljaychinchä:

—Amqui nii Nazaret wajtchiz žoñžtan chica ojklayñamla, nii Jesusižtan.

68 Pedruqui Jesusa ana pajñi chiichičha:

—Nii žoñi anal pajučha. Am takumi anal intintučha.

Nuž chiižcu, zancu ulanchičha. **69** Nicju naa žonqui wilta cherchinzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maazinčha, tuž cjican:

—Tii žoñicha ninacžtan chica ojklayñi.

70 Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichičha. Nekztan tsjii upaquižtan nii žejlñi žoñinacaquí Pedružquiz cjichizakazza:

—Chekapan amqui ninacžtan chica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wajtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž chiiñamla.

71 Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichičha, tuž cjican:

—Wejr toscara chiichinžlaj niiqui, Yooziž casticthal cjila. Tii amiž chiita žoñi ana wira pajučha.

72 Pizcquizic nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchičha. Nekztanaquí Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñzičha. Tuž mazinchitačha, “Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim tucaquicha”. Nekztanaquí Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissičha. Nekztan ancha kaachičha.

15*JESUSA PILATUZQUIN CHJICHTA*

¹ Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitačha. Nekztan Jesusa čhejlžcu Pilato jiliržquin chjitchičha. Nekztan niižquiz intirjichičha. ² Nekztan Pilatuqui pewczičha:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?

Jesusaqui kjaazičha:

—Nužupanzačha, amiž chiitacama.

³ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintrá čhjultaki tjojtunchičha. ⁴ Pilatuqui pewczizakazza:

—¿Kjažiquiztan am ana kjaazní atjo? Tjapamanaž am quintra chiila, pero.

⁵ Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu želatčha. Nužquiz Pilatuqui ana iya čhjulumi chiižiňi atchičha.

ZOÑINACAQUI JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

⁶ Pilatuqui pascu pjijztiquiz tsjii piriz žoñi cutzñipantačha žoñinacaž chiitacama. ⁷ Carsilquiz tsjii kjažultan gobieno quintri žoñinacaž chawjcta želatčha. Barrabás cjita ujchiz žoñi carsilquiz chawjctazakaztačha. Revolucionquiz žoñi conchičha Barrabás cjita žoñiqui. ⁸ Jaziqui žoñinacaqui Pilatu pewczni tjonchičha, tuž cjican:

—Wejtnacalta tsjii žoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutzñampanla amqui.

⁹ Pilatuqui kjaazičha:

—¿Ančhucqui pecya, tii judionacž chawjc jiliri cutzta cjisjapajo?

10 Jesusa čhjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichičha; nii zizzičha Pilatuqui.
11 Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra žoñinaca aptjapchičha. Nekztan žoñinacaqui maychičha, Barrabaspankaz cutzta cjisjapa.
12 Pilatuqui wilta pewczičha:

—¿Tiižti? ¿Jaknužt wejr paaj cjii ančhucjo?
 Ančhucqui tii judionacž jiliričha cjinčhucla.

13 Nii žoñinacaqui kjawchičha:

—¡Tii žoñi conzna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

14 Nekztan Pilatuqui chiichičha:

—¿Kjažiquiztan, čhjul uj paachit teejo?

Nii žoñinacazti juc'anti kjawchičha:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

15 Pilatuqui nužquiz žoñinacž kuz wali cjisjapa Barrabás cutzičha. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunacžquiz intirjichičha, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

16 Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchičha. Nekzi parti zultatunaca ajcznajo kjawzičha. **17** Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquitit tjutzičha. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtižtan Jesusiž achquiz scarzinchičha. **18** Nekztan ararcān kjawchičha:

—¡Viva tii judío nacionž chawjc jiliri! —cjican.

19 Nekztan tsjii paržtan Jesusiž achquiz t'etkatchičha; llawsižtan tjuitchičha; rispittažoka quillsičha. **20** Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquitit chjokžinchičha. Niž persun zquitit tjutzičha. Nekztanaqui Jesusa chjitchičha cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTATACHA

21 Tsjii Cirene wajtchiz žoñi želatčha, Simón cjita. Pucultan žoñž ejptačha niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquitztan kajkžcatčha. Nekz watan mantichičha, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissičha.

22 Nekztan Jesusaqui Golgota yokquin chjich-tatačha. Golgota cjitaqui tuž cjičha: “Ach Tsjj Yokačha”. **23** Nekztan Jesusižquiz vinu mirržtan t'ajžta tirinchičha. Jesusazti ana licz pecchičha. **24** Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awcžcu, sultatunacaqui zurtiychičha niiž zquitinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquitit tanznačhaja, nii zizjapa.

25 Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatačha. **26** Kjažtiquiztan tii žoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cjijrchičha tsjii tawliquiz, tuž cjican: “Tiiqui judionacž chawjc jiliričha”.

27 Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztačha, tsjiic žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan. **28** Nužupan tuquitan cjijrta Yooz taku cjičha. Nii Yooz taku tuž cjičha: “Ujchiz žoñinacžtan chica uchtačha”. Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissičha.

29 Zoñinacaqui nekz watcan acha wewčzinchičha; ancha žawjchi, tuž cjican:

—¡Aaj! Amqui timplu pajltasačha. Nekztan čhjep majquizioui wilta kjuytasačha, jalla nuž cjichamčha, ¿ana jaa? **30** Jazioui persunpacha am cruzquitztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla amqui.

31 Nižaza nii timplu chawjc jilirinacžtan judío tjaajiñinacžtan parlassičha, Jesusa iñarcan, tuž cjican:

—Yekjapanacžquiz liwriichičha tiiqui. Persun-pachazti anaž liwrii atčha. ³² Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jilirižlaj niiqui, persun-pachaj cruzquiztan apakscu, chijiwžquila. Nekz criyaquiž učhumqui.

Zoñinacaqui Jesusa iñarchičha. Niižtan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

³³ Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjisičha, majñakak oracama. ³⁴ Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchičha:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjičha: “Wejt Yooz, wejt Yooz ¿kjažtiquiztan wejr eccham-tajo?”

³⁵ Yekjap nekz žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichičha:

—Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.

³⁶ Tsjiiqui ninacžquiztan zajtchičha. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz licníquiz jar vinu licskatchičha. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz tsjipchi Jesusižquiz macjatskatchičha nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui parti žoñinacžquiz chiichičha:

—Tjewžla učhumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonačhani, niiž chekžla.

³⁷ Jesusaqui juc'anti kjawchičha. Nužquiz ticzičha. ³⁸ Nii oraqui pajk timplu paňu juystokaz chicatquiz wjajrsičha, tsewctan kozzuc. ³⁹ Nii romanž sultatunacž jiliriqui Jesusiž yuyc kjutan želatčha. Tjappacha niiž wattanaca cheržcu cjichičha:

—Chekapan Yooz Majchtakalčha tii žoñiqui.

40 Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekzičha. Nii maatakanacaqui tinacatačha: María cjititačha, Magdalena wajtchiz žonqui. Nekztan María cjitizakaztačha, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktačha Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititačha. **41** Nii maatakanacaqui Jesusa apzitačha, nižaza yanapchitačha, Jesusa Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusižtan chica Jerusalenquin tjonchičha. Nii crusaž nekziqui muzpa maatakanaca želatčha.

JESUSAQUI TJATZTATACHA

42 Nii noojiqui pjizzta tjacz tjuñitačha. Jeejz tjuñi ispirazakaztačha. **43** Nižtiquiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkchičha. Nekztan Jesusiž curpu maychičha. Walja rispitta jiliritačha nii Josioui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatčha. **44** Niiž tjontiquiztan, Pilatuqui ispantichičha, tuž cjican:

—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?

Nekztan zultatž jiliri kjawzičha, nii pewczjapa.

45 Nii zultatž jilirioui kjaazičha:

—Jesalla, ticzičha, —cjican.

Nekztan Pilatuqui Jesusiž curpu chjitzjapa permiso tjaachičha José cjita žoñžquiz:

—Nižtaqui niiž curpu chjichalla, —cjican.

46 Nekztan Josioui zuma chiw paňu kjaychičha. Jesusiž curpu chjijunžcu nii paňquiz tejlzičha. Nekztan tsjii sipulturquiz majkzičha. Nii sipulturaqui pajk mazquiz pjettatačha. Nii sipulturž

zana tsjii pajk maztan pjuczičha. ⁴⁷ Pucultan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatñi cherchičha. Tsjaaqui María Magdalena cjititačha. Tsjaac María cjitzakaztačha, yekja Josiž maa.

16

JESUSAQUIJACATATCHICHA

¹ Judionacž jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenanat Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii čhjepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychičha, Jesusiž ticzi curpu tjalinzjapa.

² Ancha wentan ninacaqui sipultura cherzñi ojkchičha tjuñiž tewctanalla. ³ Sipultura ojkcan ninacpora parlassičha tuž cjican:

—¿Jequit učhumtaqui cjetžinaquejo? ¿Nii pjucžta pajk mazjo?

⁴ Nekztan irantižcu, nii pajk pjucžta mazqui cjetžta cherzičha. ⁵ Sipultura luzcu, žew latu kuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cherchičha. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsuchičha. ⁶ Nii tjowaqui paljaychičha, tuž cjican:

—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurčha, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jatacatachičha jazioui. Anačha tekzi. Cherznalla. Tii sipulturquiz ana žejlčha. ⁷ Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquičha: “Jesusaqui ančhucaž tuqui okjayaquičha Galilea cjita yokquin. Nekzi Jesusižtan zalaquičha ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužučha”.

⁸ Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipul-turžquiztan ułanžcu, zati pariju quejpchičha, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana čhjulumi chiyi atchičha jecžquizimi.

*JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ
PARIZICHICHA*

⁹ Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichičha. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca chjatkatchitačha. ¹⁰ Naa žonqui Jesusiž mazinacžquin mazní ojkchinčha. Ninacaqui llaquita želatčha, kaacan. ¹¹ Nekztan mazzinčha:

—Jesusaqui jacatatchičha. Wejrqui nii cherchinčha, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaajinta žoñinacaqui ana criichičha. Inapanka chiitažoka naychičha.

¹² Wiruñaqui pucultan tjaajinta žoñinacaž wa-jtquiztan okan, Jesusaqui parizichizakazza, tsjemata cjissi. ¹³ Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaajintanacžquiz mazzičha. Nii mazta ana zakaz criichičha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

¹⁴ Wiruñaqui Jesusaqui nii tuncamani tjaajinta žoñinacžquiz parizichičha, čhjeri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichičha. Nekztan ninacž ana criiňi kuzziz cjen ninacžquiz iwjt'ichičha Jesusaqui. ¹⁵ Nižaza Jesusaqui mantichičha, tuž cjican:

—Jazic ančhucqui okaquičha tjapa kjutňi tii muntu intiru. Tjapa žoñinacžquizimi liwriiňi taku paljayaquičha. ¹⁶ Jakziltat tii taku criiħhaja, jalla

niiqui liwriitaž cjequičha; nižaza bautista cjequičha. Jakziltat tii taku ana criichaj niiqui, ancha castictaž cjequičha. ¹⁷ Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquičha. Wejt tjuuquiz zajranaca chjatkataquičha. Yekja takunaca chiyaquičha. ¹⁸ Zkora tanžcu zkorzquiz ana chjojrichtaž cjequičha. Tsjii veneno licžcu, ana ticznaquičha. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca čhjetnaquičha. Nižta paaquičha Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKCHICHA

¹⁹ Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkchičha. Nekzi Yooz žew latuquiz julzičha. ²⁰ Nekztanaqui nii tjaajinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz liwriiñi taku paljaychičha. Chawjc jiliripančha Jesucristuqui. Jalla niičha ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjičha: “Tii Yooz takuqui werarapančha”. Nužupanž cjila. Amén.

**Ew Testamento: Chipay Tawkquitztan
New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184